

Ullut ataatsimiiffiusut qulingiluaat, marlunngorneq 13. oktober 2009

Immikkoortoq 88

Oqaatsinut politikki pillugu inatsisartut inatsisissaatut siunnersuut
(Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Ataatsimiinnermik aqutsisoq: Ruth Heilmann, Siulittaasup tulliata siulliup sinnisua, Siumut

Ruth Heilmann, Siulittaasup tulliata siulliup sinnisua (S)

Kultureqarnermik Ilinniartitaanermik Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermut Naalakkersuisoq saqqummiussissaaq.

Mimi Karlsen Kultureqarnermik, Ilinniartitaanermik, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermut Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq, siullermik oqaatigilaasavara oqaaseqatigiit ilaannik qaanngiillunga atuaasagama.

Naalakkersuisut sinnerlugit matumuuna oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut saqqummiutissavara.

Kalaallit oqaasii inuiaat kalaallit kulturikkut kinaassusiannut qitiusumik ilaapput. Taamaalillutik oqaatsit kulturimik atatitsisutut atuuffeqarput, ataavartitassaallutik, nukittorsagassaallutik ilutigisaanillu ineriartortitassaallutik. Taamattaaq oqaatsit tassaapput attaveqatigiinnermi sakkut ineriartorsimanersaat. Siunnersuutip matuma suliarineranut atatillugu, Naalakkersuisut pingaartippaat kalaallit oqaasiisa marloqiusamik - tassalu kulturimik atatitsisutut aamma attaveqatigiinnermi sakkutut - inissisimanerisa maluginiarluarneqarnissaat. Oqaatsitigut piginnaasanik amigaateqarnerup inuiaqatigiinni inooqataasinnaanermik mattussiinnanngilaq, aammali atugarissaarnissamut iluaqutissat ilinniaqqinnerup periarfissittagai mattutarpai.

Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi isumaliutit aallaavigaat, kalaallit oqaasiisa Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiunerat, soorlu Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mi takuneqarsinnaasoq, aamma oqaatsit inuiaat kulturikkut kinaassusiannut pingaarutilimmik inissisimanermik saniatigut tassaasut inuit akornanni attaveqatigiinnermut atortut. Aammattaaq akuerineqarpoq Kalaallit Nunaata inui, pisortatigoortumik oqaatsinik atuinnermik saniatigut, ilaqarmata oqaatsinik qassiinik atuisunik. Tamanna aallaavigalugu qangali politikikkut kissaataavoq, kalaallit oqaasiinik atuinerup siuarsarnissaa, ilutigisaanillu qulakkeerumaneqarluni innuttaasut kalaallit, danskit tuluillu oqaasiinik, kalaallit kulturiannik inuiaqatigiillu paasisassartaannik ilinniarnissamik pisariaqartitsisut, taamatut iliornikkut periarfissinneqassasut.

Kalaallit oqaasiisa pingaarnersaallutik oqaasiunerminniit pisortatigoortumik oqaasiulernerannut tunngaviummik nikinnerat, avataaniit nunassittarnerup sulisussallu tikerarnerannut, kiisalu suliassaqarfiit ilaanni avataaneersut amerlanerusut tikittalerumaarnissaannut atatillugu isiginiagassaavoq.

2006-imi upernaakkut Siumup Inatsisartuni gruppiata, oqaatsitigut akuunerulersitsinissaq pillugu inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussinissamik pisussaaffilerneqarnissaannut aalajangiiffisassatut siunnersuut saqqummiuppaa (UPA 2006/46), aallaavimmigut kalaallit, danskit tuluillu oqaasiinik aamma kalaallit kulturiannik, oqaluttuarisaanerannik inuiaqatigiinnilu pissutsinik ilinniartitaanissamut Kalaallit Nunaanni pisariaqartitsisunut tamanut periarfissiisussamik.

Oqaatsitigut akuunerulersitsinissaq pillugu suleqatigiit innersuussutitik Naalakkersuisunut marsimi 2007-imi saqqummiuppaat. Nalunaarut immikkoortunik pingaarnernik pingasunik imaqarpoq, anguniarneqarluni Kalaallit Nunaanni tamanut atuuttumik oqaatsinut politikkeqarnissaq, ilinniartitaanermi oqaatsitigut ingerlaavartumik ingerlatsinissaq aamma suliffeqarfanni oqaatsinut politikkeqarnissaq. Naalakkersuisut oqaatsit pillugit politikkimut siunnersuummik matuminnga suliaqarnerannut, innersuussutit taakku aamma Inatsisartut Siumup oqaatsitigut akuunerulersitsinissaq pillugu siunnersuutaanik sularinninnerat ilanngunneqarput.

Maluginiaqquneqassaaq maannamut oqaatsinut ilikkarnissamut pikkorissarnissamut arlalinnik periarfissaqareemat. Assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq Oqaatsinik Pikkorissarfik. Oqaatsinik Pikkorissarfik kalaallit danskillu oqaasiisa oqaatsit aappaattut pikkorissarfiginissaat neqeroorutigisarpai.

Nunani tamalaani inatsisitigut tunngavissat nunamilu maani inatsisit arlaqartut, kalaallit oqaasii, oqaatsillu atorneqarneri aammalu inuiaqatigiinni atatitsisutut allanngoriartornerat attupippaat. Taamaalillutik innuttaasut tamarmik pisinnaatitaapput pisortat sullissiviinit kalaallisut danskisulluunniit sullinneqarnissaminut, taamatullu nalunaarneq pisortanik unioq-qutinneqartussaangitsumik pituttuivoq.

Nunani tamalaani inatsisitigut tunngavissat arlaqartut, Kalaallit Nunaata akuersissutigisimasai, oqaatsit pillugit aammattaaq pisinnaatitaaffinnik aalajangersakkanillu imaqarput. Isu-maqatigiissutinut nunanilu tamalaani inatsisitigut tunngavigisanut allanut ataatsimoorutaavoq, inuiaqatigiinni peqataalernissaq siunertaralugu, oqaatsinik inuiaqatigiinni atatitsisuusunik piginnaalernissamik akuersineq, aamma oqaasereqqaakkat imaluunniit inuttut kulturikkullu ineriartornissaq siunertaralugu oqaatsit, pineqartup inoqatigiit ilaaffigisaasa nalinginnaasumik oqaaserisaasa, piginnaalernissaannik akuersineq.

Siunnersuummi pingaartoq tassaavoq, siunnersuut tassaangimmat oqaatsinut politikkimik inaarutaasumik aalajangiinerup ersiutaa, akerlianilli tassaammat siunnersuutip matuma sulias-saqarfiillu allat attuumassuteqartut iluanni ineriartortitseqqinnissamut tunaartarisassaq. Taa-maammat siunnersuutip siunertaani kalaallit oqaasiisa oqaatsit inuiaqatigiinni atatitsisutut, ilitsoqqussaralugu oqaatsit oqaatsillu arlaattut nakussassarnissaat ineriartortinnissaallu tik-kuarneqarput, kissaatigineqarlunilu marlunnik oqaaseqarneq arlalinnillu oqaaseqarneq inuia-qatigiinni nukittorsaataalissasut.

Oqaatsit pillugit politikkimik inatsisissatut siunnersuut nutaaliornervoq, tassami pisortat ingerlatsivii, pisortatut oqartussaasut kiisalu namminersorlutik ingerlatsisut aalajangersimasumik angissusillit maanna inatsisitigut piumaffigineqaleramik oqaatsinut politikkimik ilusiliinissaannik. Inatsisissatut siunnersuummi ersersinneqarput oqaatsinut politikkimut sinaakkutissaasut,

Naalakkersuisulli siunertarinngilluinnarpaat, suliffeqarfiit pisortallu sullissivii oqaatsinut politikkip imarisasaanut kiisalu annertussusissaanut naleqqiullugu pisussaaffilerneqarnissaat.

Tusarniaanermi akissutit aammalu inatsisilioriaatsinut oqaaseqaatit kingunerisimavaat nakkutilliinermut inatsisillu atuutilernissaanut aalajangersakkanik ilanngussineq. Tusarniaanermi akissutit sapinngisamik annertunerpaamik siunnersuummut ilanngunneqarput.

Naalakkersuisut, ammaanersiornermi oqallinnermit qanittumilu Kultureqarnermut, Ilinniar-titaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap paasissutissiilluni ataa-tsimeeqatigineranik tunulequtaqartumik, nalilerpaat siunnersuummut suliarinninnissamut pif-fissamik pisariaqartitsisoqartoq. Naalakkersuisut pingaartilluinnarpaat, Inatsisissanut nutaanut siunnersuutitut piffissaq pisariaqartinneqartoq apeqqutaasinnaasunut suliaassanullu pingaaruteqartunut eqqartuinissamut atorneqartassasoq. Tamanna soorunami siunnersuummut uunga pingaaruteqarluinnartumut aamma atuuppoq. Taamaattumik Naalakkersuisut kajumissaaruti-gissavaat siunnersuutip aappassaaneernejarnissaa pingajussaaneernejarnissaalu 2010-mi upernaakkut ataatsimiinnissamut kinguartinneqassasoq. Tamatuma ilutigisaanik periarfissa-qalissaaq innuttaasunut attuumassuteqartunullu siunnersuutip imarisaanut atulersinneqar-nissaanullu itinerusumik paasissutissiinissaq.

Taama oqaaseqarlunga siunnersuut Inatsisartunut oqallisissanngortippara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Kultureqarnermik Ilinniar-titaanermik Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermut

Naalakkersuisoq. Partiit oqaaseqartuut ingerlaqqippugut siulliussaaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput, tamanna Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-mi allassimavoq.

Inatsisitigut oqaatsitta pisortatigoortumik inissisimalernissaannut aqqut takisimaqaaq, qularnanngitsumillu anguniakkat annerit anguneqarnerattut taaneqartariaqarpoq.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitarsuit siullermik kalaallinit ingerlanneqartup kinguneranilu danskit peqatigalugit kommissionip suliarisimasaanut oqaatsinut tunngasoq ilaalluinnarsimavoq.

Inuiaqatigiinni tamani oqaatsit pillugit oqallittarnerit annertupput, oqaatsit tassaapput inuit isummersorfigilluartagaat, kiisalu oqaatsit tassaapput isummat assigiinngissitaartut naapiffiat ilaatigullu isumaqatigiinngiffiit sakkortuut tassani pisarput. Oqaatsimmi kulturimik nammattuupput, erlinnartuupput inuunitsinni sulinitinni inoqatittalu akornanni inuunitsinni qitiusorujussuupput.

Oqaatsinut politikki maannakkut inatsisartuni siullermeerlugu eqqartuligarput, neriuppugut maani nunaqartunut tamanut ataqatigiinnerulernermik akaareqatigiinnermillu tunngaveqarluni suliarineqassasoq. Tamanna tamatta pisussaaffitsit nuannaralugu ataatsimoorfigisariaqarparput.

Inatsisissatut siunnersuut Kalaallit Nunatsinni najugaqartut oqaatsitigut akuunerulernissaminnik pisariaqartitsisunut pisinnaatitaaffiinik pitsanngorsaaniarpoq. Tamanna ajunngilluinnarpoq, nalunngilarpummi pisariaqartitsineq annertuujusoq.

Siunnersuummittaaq suliffeqarfiit qulit sinnerlugit sulisullit pisussaaffilerneqarput oqaatsinut politikkimik ilusiliissasut. Tamanna nutaaliornervoq – pilersaarusiornarneqartariaqartoq. Taamatuttaaq sulisitsisoq pisussaaffilerneqarpoq sulisuminik immikkut oqaloqatiginnissalluni, sulisup oqaatsinik aamma kalaallit kulturiannik, oqaluttuarisaanermik inuiaqatigiinnilu pissutsinik ilinniartitaanissamut pisariaqartitsinersoq. Tamannattaaq allannguutaassaaq annertoq – pisariaqassaarlu pisariaqartitat nalilersorneqartalissappata uuttuutunik ersarissunik sakkussanillu pitsaasunik sulitsisup peqarnissaa. Tamatuma qulakkeerneqarsimanera ersinngitsutut oqaatigineqartariaqarpoq.

Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut kalaallisut oqaatsigut siuarsarneqartuartaqartut, anguniartaqartorlu nunami maani sapinngisamik amerlanerpaat kalaallisut oqalussinnaassasut inuiaqatigiinnullu akulerusimassasut. Kiisalu kalaallisuinnaq oqaaseqartut oqaatsinik allanik ilinniarnissaminnut ullumikkornit periarfissagissaarnerusariaqartut. Taakkuuppummi ilinniartitaanikkut aqqissuussinernut angummassinnaaneq ajortut. Tamanna immikkut Naalakkersuisunut eqqumaf-figeqqissuarput.

Ullumikkut inuiaqatigiinni oqaatsinik atuinerput pisinnaasagullu assigiinngissitaartuupput. Inuit ilaat marluinnik oqaaseqartuupput, ilaat kalaallisuinnaq, ilaat qallunaatuinnaq ilaqarpugullu aamma taakkua arlaannaannilluunnit atuinngitsunik.

Isumaqarpugut nunarput sumiiffinni tamani assigiinngitsuunissamut inissaqartitsisusooq. Kitaata Avannaani Kujataanilu kitaamiusut sumiorpalussutsit amerlaqisut atorlugit oqaluttuupput kiisalu Tunumiut Avanersuarmiullu oqaasii immikkuullarilluinnartuullutik. Sumiorpalussutsit kinaassutsitsinnut atalluinnartuummata inatsisissami siunnersuummi tamatuma erseqqaarinnera iluarisimaarnarpoq.

Assigiinngissitaartumik inissisimasuugatta, tamanut inissaqartitsisumik oqaatsinut politikiliornissaq pingaartipparput, taamaattumik isumaqarpugut pitsaasusooq inatsisissatut siunnersuummi inunnut eqimattanut immikkoortunut pingasunut sammitinneqarmat, tassalu kalaallisut ilikkarnissamik pisariaqartitsisunut kiisalu danskisut tuluttulluunnit ilinniarnissamik pisariaqartitsisunut.

Maannamut oqartariaqarpugut pisortatigoortumik akuunerulersitsinissamik ilinniartitsinernik killiliinnarmik neqerooruteqartoqartarsimasooq.

Ilitsoqqussaralugit oqaatsit ilikkarluarsimagaanni ilisimavarput ineriartorluarnissaq sakkussaqaarluarnissarlu tunngavilerneqarsimasartoq, ilitsoqqussaralugulu oqaatsit saniatigut oqaatsinik allanik ilinniarnissamut tunngavissiilluortaruni, ilinniaqqinnissamullu periarfissarpassuarnik tunisisuusarluni.

Oqaatsinut politikkeqarnermi kiisalu kalaallisut oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiulernerisigut ikinnerussuteqartunik inuluuginninnermut saatinneqaqqunannegeqaaq. Ilaatigummi oqaatsit pillugit oqallittarnerni tamanna suli ajoraluartumik ersertarpoq. Ataqatigiinneq ataqeqatigiinnerlu aallaavigalugit oqallikkutta angusassat annerungaassapput.

Inuit kalaallisut qallunaatulluunnit oqaasiliunngitsut assigiinngitsunik tunngaveqarlutik taamak inissisimasarput.

Inuiaqatitta ilaat pissutsit ineriartupiloornerisa nalaanni peroriartorput - meeqqalli atuarfianni kalaallit oqaasii ilinniarsimanngilaat. Ilinniarnertuunngorniarfimmi periarfissaqaraluartoq, ima pitsaatiginngillat marluinnik oqaaseqalerfullutik. Taamaattumik ilaatigut aqqissuussaanerput imminermini oqaatsitigut inuiaqatigiinni piumasaqaataasunut naapertuutinningsumik ilusilerneqarsimavoq. Tamanna aqqiivigisariaqarparput. Maanna periarfissaareersut saniatigut periarfissanik pilersitsiortortoqarneratigut.

Taamaattumik Inuit Ataqtigiit kissaatigaarput oqaatsitigut piginnaasat nunatsinni nalunaarsorneqassasut, pisariaqartitsineq piviusoq paasiumallugu, maanna inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqarmat aqqissuussinerit nutaat aningaasartalerneqassanngitsut, namminersortullu pisussaaffiattut inissinneqarluni. Tamanna Inuit Ataqtigiinni eqqarsarnartoqartipparput.

Aap – oqaatsitigut inuiaqatigiinni akuunerulernissaq kissaatigigutsigu annertusisanik iliuuseqarnikkut tamanna pisinnaavoq. Aningaasanik, sakkussanik pitsaasunik, ilinniartitsissutinik pitsaasunik ineriartortitsisariaqarpugut.

Tusagassiorfitsigut nuannaartunartunik takusarpagut nakorsat indiamiut qallunaat oqaasii qaammatini pingasuni ilikkaraat. Tamanna takussutissaavoq piumavikkaanni nukinnillu atuiffigigaanni ilumut anguniagaq piviusorsiortuusoq.

Takorluugaannaassanngilaq pisortat suliffiup nalaani pimoorullugu kalaallit oqaasiinik ilinniarnissamik neqerooruteqartut.

Tamatumuuna suliffeqarfiit namminneq maannangaaq akuunerulersitsinissamik anguniagaqarlutik suliniuteqartut nersugassaapput, aammami taakku takutippaat taamaaliorneq soorunami akeqartoq nukinnillu atuiffiusariaqartoq.

Oqaatsinik Ilinniarnissimasut nalunngilaat ulluni 14-ini qanoq ilikkagaqartoqarsinnaatiginera. Eqqarsaatigeriartigu qaammatini arlalinni qanoq ilikkakkat issanersut? Tamanna tikerlaamut qanoq pingaaruteqartigissasoq aallaqaataaniit inunnik amerlanernik oqaloqateqarsinnaalluni - politikikkut pisunik paasinnissinnaalluni akuunerusinnaallunilu. Aammalu tamani suliffinni

sulilluarnissamut qanoq pingaaruteqartigissanersoq. Taamak iliuuseqarneq soorunami aningaasanik naleqarpoq aamma ilinniartitsisunik atortussanillu pitsaasunik.

Nunatsinni allanngulernerup qeqqaniippugut, tamanna attatiinnarneqartariaqarpoq assigiinngissitaarnitsigut, nunarsuarmiunngorsaaniikkut, nutarterinikkut, oqaatsitsinnillu inerisaajuarnikkut.

Kissaatigaavut inuiaqatigiit akuunerulersitsinissamik pimoorussisut, suliniummut tamatumunnga aningaasanik atuisut aammalu akulerutsitsinermik pingaartitsisut. Oqaatsinut politikki pillugu inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut tamatumunnga aallartiffissaalluarpoq. Qularnanngilarli aqqut suli takissaqisoq.

Taamaattumik Naalakkersuisut saqqummiussaqaqarnerminni siunnersuutip aappassaaneernissaata upernaamut kinguartinneqarnissaa innersuussutigimmassuk isumaqatigaarput, nalilersoqqitassat arlaqarput – isumaqarpugullu januarimiit februarimut tusarniaasimanermit akissutigineqarsimasut oqallisigissallugit pingaaruteqartoq, aaqqissuussineq manna annertoq inuiaqatigiinni ataatsimoorfusariaqarmat – avissaartuuffiunani.

Taamattaq isumaqarpugut piffissaq taanna Naalakkersuisut inuiaqatigiinni oqallitsitsinermut atorsinnaalluaraat, innuttaasut oqaatsit pillugit oqariartuutaat inatsisissami ersersinneqaqqullugit. Suliffeqarfiiit sukumiisumik peqataatinnerisigut isumasioquagut, siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai aamma eqqarsaatigalugit – taamaalioruttami isumaqarpugut suliap matuma siunertaa angujartuaarneqarsinnaalissasoq. Inuiaqatigiinni oqaatsinik atuinerup sukumiinerusumik qulaajarneqartariaqarnera Naalakkersuisut isumaqatiginaat paaserusunnarpoq?

Tigussaanagerusunik anguniagalersuinissaq pisariaqarpoq, Inuit Ataqtigiit kissaatigaarput Naalakkersuisut ukiumi tullermiit annertusisamik oqaatsit pillugit iliuuseqassasut, qaammarsaanikkut paasititsiniaanikkut oqallitsitsinertigullu. Eqqarsaatigineqarsinnaavoq siunnersuutip aappassaaneerneqannginnerani isumasioqatigiisitsisoqassannginnersoq – ilami una aaqqissuussineq siunissamut aalajangiisuulluinnartussaavoq pisariaqarporlu tamatumani isummat assigiinngisitaartut katitissallugit atorluassallugillu.

Inatsissatut siunnersuut aappassaaneerseqartinnagu Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliamut sukumiisumik suliareqqitassanngortipparput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq Inuit Ataqtigiit oqaaseqartuanut Juliane Henningsen oqaaserisaanut iniminngaaniit inatsisartunit oqaaseqarfigerusunneqarnerluni?

Taamaattoqanngilaq.

Qujanaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigiit, tulliuippoq partiit oqaaseqartuisa tulliat tassalu Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Qujanaq.

Naalackersuisut oqaatsinut politikissami siunnersuuteqarnerminni imatut aallarniipput:

“Kalaallit oqaasii inuiaat kalaallit kulturikkut kinaassusiannut qitiusumik ilaapput. Taamaallitutik oqaatsit kulturimik atatitsisutut atuuffeqarput, ataavartitassaallutik, nukittorsagassaallutik ilutigisaanillu ineriartortitassaallutik”. Taamatut oqarnerat Siumumiit isumaqatigilluinnarparput !

Tamattami nalunngilarput ukioq manna juunip 21-ani kalaallisut oqaatsigut pisortatigoortumik oqaasinngortut.

Soorlumi Naalackersuisut Siulittaasuat namminersornerup eqqunnerani ima ilaatigut oqalugiartoq; ”Ullumikkut ulloq immikkorluinnaq pingaaqaaq ullumimiimmi oqaatsivut pisortatigoortumik oqaasiulerput. Oqaatsivut kinaassutsitsinnit avissaartinneqarsinnaanngillat taamaattumillu sutigut tamatigut inuunitsinni kimittunerusumik atorneqalernissaat sulissutigissavarput. Imaanngilaq aatsaat persuarsionartumik oqalugialeraangatta oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiunerat eqqaasassagipput”. Taamatut oqarnera soorunami aamma Siumumiit isumaqatigaarput !

Kisianni Naalackersuisut Siulittaasuata, oqaatsitta pisortatiguulernerannik pingaartorsiutiginninneratut, aammalu Naalackersuisut aallarniernerminni oqaatsitta nukittorsagaassanerannik ineriartortitassaanerannillu oqariartornerattut, oqaatsinut politikissaq isikkoqanngitsoq paasillugu soorunami pakatsinarpoq.

Uagummi Siumumiit takorloorsimagaluarparput oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiulernerat innuttaasunut tamanut malunnarnerusumik sunniuteqarumaartoq. Kisianni ajoraluartumik taamaattoqanngilaq.

Malunniutissatuaami tassatuaavoq, Naalakkersuisut nutaaliornertut taasaat, suliffeqarfiit 10-it sinnerlugit sulisullit oqaatsinut politikkeqalernissaannut piumaffigineqarnerat. Allamik naamik. Sinneri Namminersornerunermili, tassa meeraallutali atuutereersut nangeqqinneqaannarput.

Siumumiit kissaatigigaluarparput oqaatsinut politikkissami, suliffeqarfiit pisortaniit namminersortuniilluunniit pigineqarluarpata pisussaaffilerneqassasut sullitaminnut sullissigaangamik allakkanilluunniit nassiussigaangamik pinngitsooratik minnerpaamik kalaallisut aamma allakkat ilaqartinneqartassasut. Asersuutitut taaginnarsinnaavakka pingaernerit ilaat marluk, tassaasut Kalaallit Forsikring aamma Grønlandsbanken. Sillimmasiigaangatta aningaasanilluunniit atorniarangatta sillimmasiissutip nassuiaatitaa aningaasanillu atornermi isumaqatigiissutip imarisai qallunaatuinnaq allassimasarput, kalaallisuinnaq oqaasilinnit paasineqarsinnaanatik. Taamatuttaarlu niuertarfinni suliffeqarfinnilu ussassaarutit piseqqusaarutillu aamma kalallisut pinngitsooratik ilaqartinneqartarnissaat peqqussutinngortariaqartoq isumaqarpugut. Nuukugeavis, malugalugu Nuukugeavis, qupperaanni pilerisaarutit amerlanerpaat qallunaatuinnaq allassimasarput, soorlulikalaallisuinnaq oqaasillit neqeroorutiminni paasitinneqarnissaat soqutiginnikkaat.

Oqaatsitta pisortatiguulernerat oqaasiinnaassanngippat Siumumiit isumaqarpugut uagut politikikkut qanoq iliuuseqarnermi siuttusariaqartugut.

Oqaatsivut pisortatigoortumik oqaatsit inissisimalermata tamanna ima kinguneqartinneqartariaqarpoq pisortat suliffeqarfiinni ingerlatsiviinilu tamani atorneqartussaallutik. Imaanngitsoq piumasunit. Kisianni kikkunnit tamanit. Aamma tamanna atuuppoq Inatsisartuni Naalakersuisunilu sulinermut. Taakkunanimi sulineq pisortatigoortumik sulinerlut oqaatigineqassanngikkuni suna pisor-tatigoortumik sulinerlut oqaatigineqarsinnaassagami ?

Nalunngilarput oqaatsitta atorneqartussaanerannik piumasaqarneq innuttaaqatitta ilaannut ajornartorsiortitsilersinnaasoq. Kisianni ajornartorsiutaalersussat taakku

qaangerniarneqartariaqarput oqaatsitsinnik ilinniarnissamut periarfissanik pitsanngorsaanikkut. Kalaaleqativut oqaatsiminnik atuisinnaanngitsut ajattunngilagut, ilaananngilavut. Kisianni aamma oqaatsitta illuatungaaticut sumiginnarneqarnerannik tamanna kinguneqartinneqartariaqanngilaq. Taamaattumik piumasaqaateqartariaqarpugut oqaatsitsinnik ullumikkut atuisinnaanngitsut atuilluarsinnaanngitsulluunniit kalaallisut ilinniartinneqarnissaannik. Tamanna piumagaanni naammassineqarsinnaavoq.

Inuianngussanngilagut oqaatsiminnik annaasaqarsimasut, illuatungaaticugullu qallunaatut tuluttullu oqallorissivissimannngitsut. Oqaatsivut pingaarnerpaajuassapput. Qallunaatut tuluttullu ilinniarnissatsinnut tamanna akornutaanani nukittoqutaaginnaasaq.

Ajuusaarutissaqanngilagut oqaatsitta Nunatsinni atorneqarnissaat piumasarissallugu. Kikkut tamaasa Nunatsinnut tikilluaquavut. Piumasaraarpulli maani innuttaasutut periarfissaminnik tamakkiisumik atuisinnaalissagunik oqaatsitsinnik ilinniarsimanissaat atuisinnaanissaallu.

Oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiulernerat ataqqinnittumik naammassiniassavarput. Taamaaliortaariaqarpugullu Nunatsinni pisortatigoortumik ingerlatsivinni Inatsisartuni Naalakkersuisunilu oqaatsitta atorneqarnissaannik piumasaqaateqarnitsigut.

Pisortat suliffeqarfiini tamani, Inatsisartuni, Naalakkersuisunilu oqaatsitta tamakkiisumik atorneqalernissaat ukioq manna qinigaaffimmiluunniit matumani pisinnaanngitsoq nalunngilarput. Kisianni piumassuseqarutta ullumikkumiit piareersalereersinnaavugut, kalaallisullu oqalussinnaanngitsut ilinniartinneqarnissaasa pitsanngorsarnissaat sulissutigalugu.

Siumumiit erseqqissaatigissavarput, pingaartikkatsigu aamma taamaattuaannarpugut, kalaallisut oqaatsitta saniatigut qallunaat tuluillu oqaasiisa ilinniarneqartuaannarnissaat. Assortuussutiginnngilarpummi oqaatsit taakkua tassaammata qaffasinnerusumik ilinniagaqarniaraanni matuersaataasut. Taamaattumik angajoqqaanut kaammattuutigisartagarput, oqaatsinik taakkuninnga atuisinnaanerup qanoq siunissamut pingaaruteqartigineramik qitornamik paasitittarnissaat matumuuna eqqaasitsissutigalugu kaammattuutigeqqipparput.

Kisianni oqaatsit taakkua ima ”pingaartinneqartigissanngillat” allaat kalaallisut oqaatsigut akigissallugit.

Ullumikkummi Nuuk qiviaannarlugu takuneqarsinnaavoq qallunaat oqaasii sumiikkaluaraanniluunnit qanoq atugaatigisut.

Meeqquerivinniit ilinniarnertuunngorniarninnut qallunaat oqasii ima atugaatigilersimapput, allaat kalaaleqatigut kalaaliugaluarlutik qallunaat oqaasiinik ulluinnarsiutiginnilersimallutik. Taamaattoqarneralu soorunami ernumanartoqarpoq, oqaatsittalu pisortatiguulerneranut naapertuunnani.

Taamatut oqarnera qallunaaluarnertut paasineqassanngitsoq neriuutigaara. Killormuanik partiit tamassi inussiarnersumik qinnuigaassi, oqaatsitta pisortatiguulernerat katersuuffigissagipput avissaartuuffiginatigu.

Paasisinnaakutsoorpagut qallunaat allamiulluunniit ukiuni 10-ini, 20-ini, 30-iniluunniit Nunatsinniikkaluaraangamik kalallisut oqalulerneq ajornerat. Oqaatsittami politikikkut taamatut inissisimatillugit kalaallisut ilikkarnissartik sumut atussagamikku?

Qanorluunniilli kalaaliussutsimik pingaartitsitigigaluarutta nassuerutigisariaqarparput qallunaat oqaasii sumiiffinni arlalinni ”pingaarnersaallutik” suli ukiuni arlalippassuarni atugaasussaammata. Soorlu peqqinnissaqarfimmi, teknikkkut tunngasunik suliaqarfimmi, inatsisileritooqarfimmi aammalu qaffasissumik ilinniagaqarfimmi.

Naalackersuisut oqaatsinut politikkisamik sananerat nersualaarutissaanngitsumik oqaatigeriarlugu, nersualaarusuppagut oqaatsinut politikkisap aappassaaneerpeqarnissaa upernaamut kinguartissimammassuk.

Nagaataatigut naalackersuisunut siullertut apeqqutigerusupparput, ” oqaatsitigut piginnaasanik amigaateqarnerup inuiaqatigiinni inooqataasinnaanermik mattussiinnanngilaq, aammali atugarissaarnissamut iluaqutissat ilinniaqqinnerup periarfissittagai mattuttarpai.” Tamatumunnga Naalackersuisut qanormita pilersaaruteqarpat ?

Aappaattut: Suliffeqarfiit oqaatsinut politikkilorsimanginnertik pillugu unioqqutitsinermut akiligassinneqareerunik tamatuma kingorna piumaffigeqqinneqassanerlutik oqaatsinut politikkilornissaminut imaluunniit akiligassinneqareerunik puigugaassanerlutik ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Malik Berthelsen, Siumut. Partiit oqaasissaanik isummaminik saqqummiussivoq oqaaseqartoqarniarpoq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Qujanaq. Tassa maluginiarpara inatsisissamut siunnersuummut uunga ukioq manna januarimi februarimilu tusarniaassutigineqarsimasumut imaaporlu naalackersuisuusimasunik inatsisissamik siunnersuut maanna naalackersuisunngortut saqqummiuppaat imatut allanngortiternaga.

Taamaattumik apeqqutigerusuppara sukut pakatsissutigaaajak Siumup naalackersuutitaqarnermini inatsisitigut sinaakkusissiaa maanna suliaq inatsisartunut saqqummiunneqartoq qanoq innerusimasinnaagalarpa? Suunukua Siumuminngaaniit maqaasivisigit uani inatsisissamut siunnersuummi? Una siunnersuut tassaamat Siumup naalackersuisuutitaasa qinigaaffimmi siuliani saqqummiussassaralua.

Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Qujanaq. Uanga oqaaseqarfigisinnaangilara Naalackersuisut siuliisa taanna oqaatsinut politikkipisaaq suliarisimammassuk. Kisianni oqaatsinut politikkipisaaq pakatsininnut pissutaavoq annertunerusumik pisussaaffiliingimmat nunatsinnut tikittartunut oqaatsinik ilinniarnissamut.

Namminersornerunermilu oqaatsinut inatsit malillugu ingerlaqqiinassagutta taava sumut iluaqutigissavarput politikkipisaaq uani. Takusinnaangilarami pisussaaffiliisoq nunatsinnut tikittartunut annerusumik oqaatsitinnik ilinnialertarnissaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit.

Isak Hammond (IA)

Qujanaq siulittaasoq.

Malik Berthelsen ilaatigut oqaatigivat Siumumiit takorloorsimagaluarlugu oqaatsit pisortatigoortumik oqaasiulernerat innuttaasunit tamani malunnarnerusumik sunniuteqarumaartoq. Qanoq malunnarnerusutut takorlooraluarakku? Imaluuniit Siumumiit qanoq takorlooraluarassiuk 21. junip kingornaninngaaniit ullumikkumut imaluuniit siunissami qanoq malinniukkumaartutut takorloorassiuk?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Soorlu aatsaannguaq oqalugiarninni oqaatigivara neriussimagaluarput innuttaasunut tamanut malunnarnerusumik politikkiortoqarsimassasoq.

Assersuutigalugu taavakka Kalaallit Forsikring ilaaq atia eqqarsaatigalugu Kalaallit Forsikring, tassani sillimmaseraangatta sillimmasiissutit nassuiaatitai tamarmik qallunaatut allassimasarput. Taava uagut Siumuminngaaniit isumaqarpugut tamakku suliffeqarfiit ilanngullugu pisussaaffilerneqartariaqartut sullitaminnut, tassa kalaallinut aamma kalaallit paasisinnaasaanik allakkatsigut nassiussisariaqartut.

Ilanngullugu oqaatsigissavarput aamma neriutigigatsigu siunissami politikikkut taavalu pisortat suliffeqarfiutaani oqaatsitta pisortatiguulernerat malunnartillugu ulluinnarni kalaallit oqaasi pisortatigoortumik atugaalissasut. Kisianni nassuerutigisariaqarparput qinigaaffimmi matumani tamanna pisinnaangitsoq. Uagut Siumuminngaaniit pingaartipparput kalaaleqatigut taavalu tikisitat kalaallisut oqalussinnaangitsut ilinniarnissaminnut periarfissinneqarnissaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Qujanaq. Tassa oqaaseqartartup oqaatigivaa oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiulernerat ataqqinnittumik naamassiniartariaqaripput taavalu taamaaliortariaqartugut nunatsinni

pisortatigoortumik ingerlatsivinni inatsisartuni naalakkersuisunilu oqaatsitta atorneqarnissaanut piumasqaateqarnitsigut. Tassa imaapoq takorloorpara Siumup siunniussimagaa assersuutiigiinarlugu inatsisartut oqaluttarfiani kalaallisut oqaatsit kisimi akuerisaallutik atorneqalissasut. Taamannak paasinnissimaguma taava siunnernersuuteqalersaarnersusi taamatut Siumuminngaaniit?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Aatsaannguaq soorlu oqaatsigereeriga uagut Siumuminngaaniit isumaqarpugut siunissami inatsisartuni sulineq tassaasasoq kalaallisuinnaq sulineq aamma oqaatsigivarput uani qinigaaffimmi matumani pinnaangitsoq pissutigalugu ataqqivagut inatsisartoqativut uattulli pinnaatitaaffigalugu qinigaanikuuput kisianni massakkorpiaq oqaatigisinnaangilara siunnersuuteqalikkersaarluta inatsisartuni kalaallisuinnaq oqaluttalernissamik. Kisianni pissusissamisoortutut isigaarput, aap siunissami kalaallisuinnaq oqaluttarfiussasoq manna.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Qujanaq saqqummiussannut pissanganartumut. Saqqummiininni ilaatigut oqarputit nalunngikkippit oqaatsitta atorneqartussaanerannik piumasqaarneq innuttaaqatitta ilaanut ajornartorsiortitsilersinnaasoq. Qanormita kalaallisut oqasitta atorneqarnissaanut piumasqaataasoq innuttaaqatitta ilaanut ajornartorsiutaalissasoq takorloorpiuk? Qanorlu taaku ajornartorsiutit anigorniarlugit iliuseqarniarpsi?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Naalakkersuisunut taanna immaqqa oqaatsigigukku pitsaanerussa qqa naalakkersuisununa oqaasiat issuariga. Kisianni nalunngilarput tamatta assersuutigiinarlugu kalaallisuinnaq oqaaseqartuulluni qallunaatut oqaasilinninngaaniit ullumikkut atugassarititaareersut periarfissalunnerupput soorlu assersuutigiinnarlugu qallunaatut oqalussinnaangikutta ilinniagaqarfinnut isersinnaangilagut taamaattumik nuannaarutigaarput naalakkersuisut aamma taanna eqqumaffigalugu oqariartuutiminni ilanngussimammasuk. Naalakkersuisunut kaammattuutigissavara apeqqutigissagit taanna.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Apeqqutigerusuppara Siumuminngaaniit siunissami takorloorneqarnerseq qinigaasinnaanermut akuerisaasagaani maanni nunami taava kalaallisut oqalussinnaaneq taana piumasaqaataalissanerseq nalunnginnakku ilisimagakku nunaqqaterpassuagut nunami maanni innuttaaqataasut arlalippassuummata kalaallisut oqalussinnaangitsut aammalu arlaatigut taanna piumasaqaat qinersinermut atatillugu siunnersuutigilersaarnerissi taamak sakkortutigisumik?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Aatsaannguaq akereerpakkit massakut qanittumi pilersaaruteqanngilagut siunnersuuteqarnissatsinnik kisianni illit nammineerlutit oqaatigisat nuannaartoralugit indiamiut qaammatit pingasuinnarnik ilinniartitaanermikkut qallunaatut oqalulersinnaasut piumassuseq kisimi apeqqutaasoq. Taava takorloorsinnaavarput oqarutta ukiut sisamat qaanngiuppata kalaallisuinnaq manna oqaluttarfulissasoq taava aap qaammatit pingasuninngaaniit ukiut sisamat takinerujussuupput naatsorsuutigaarput ukiut sisamat ilinniarnissamut naammarujussuartut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit.

Jane Petersen (IA)

Oqarputit naalakkersuisut oqaatinik polikkissaanik sananeramik nersualaarinnissuteqarsimasut taamaaleriarlutillu aappasaanernejarnissaa upernaamut kinguartinnera imatut paasillugu taanna isumaqatigineqarpallaaqqunngikkitt. Taamaaliorldunga oqarputit aamma siunissami inatsisartut kalaallisuinnaq oqalunnissaat takorluugarineqartoq Siumukkunninngaaniit. Taava apererusuppunga kikkut tamat assigiinngittunik oqaaseqarsinnaatitaanerat Siumup siunissami qanoq takorloorpaa? Kikkut tamarmik tamat oqartussaaqataaneramik oqaaseqarsinnaatitaanerat aamma siunissami nunarsuarmioqataajartornitsinni Siumut qanoq takorluugaqarpa taava?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Oqanngilagut naalakkersuisut nersualarisut uaginuna oqaatsigigipput naalakkersuisut oqaatsinut politikkipissaat uagut suliarineqarnera nersualaanngilarput kisianni nersualarpagut oqaatsinik politikkipissap aappasaanernejarnissaa upernaamut kinguartissimammassuk namminneq nassuiaatigivaat oqallinnermi ammaanermik oqariatuugineqartut Kultureqarnermullu Ataatsimiitsitaliami oqariatuutigineqartut tunngavigalugit kinguartittariaqarsimallugit. Taava maanna nunarsuarmioqataaleriartornermik oqarnerit nunamut sumulluuniit tikikkaangatta nunami pissutsinut naleqqussartarpugut. Aamma isumaqarpugut nunatsinnut taanna atuuttariaqalersoq. Takorloorsinnangilara Danmarkimi folketingimi massakkut Danmarkimi Tyrkiamiorpassuit amerliartuinnartut takorloorsinnaangilara folketingimi tyrkiamiusut oqaluttoqartalissasoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqtigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Qujanaq.

Apeqqutiginiarigaana nammineq aamma ilissi ersarissumik oqaaseqaatissinni oqaatigivarsi namminersorneq pillugu inatsimmi tassa oqaatsivut pisortatigoortuusut. Taanna namminersorneq

pillugu inatsit partiit tamatta uani akuersissutiginikuarput inuiaqatigiit 76%-ingajaat akuersissutiginikuuat.

Tassani isumaliutissiisummi oqaatsinut tunngatillugu nassuiaatitaani aamma inatsisartuni oqaluttarfiup qanoq atorneqarnissaanut oqaatsinut tunngatillugu allassimasoqarpoq aalajangersimalluinnatqissaartunik. Taammanikkut taanna sooq akuerivisiuk isumaqarsimagussi oqaatsinut tunngatillugu taamannak inissisimassallusi?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Qujanaq. Erseqqissaatigissavara ataatsimiitsitaliarsuarmi suleqatigiissitap inuttaasa aalajangigassarinnigilaat inatsisartuni kalaallisuinnaq oqaluttassanersugut aamma inatsisartut siuliisa massakkut issiajunnaareersimasut aalajangigassarinnigilaat taamaatoqassanersog. Uagut massakkut maani issiasugut aalajangigassaraarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammon, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Qunanaq, tassa ilassutigilaaginnarniarpara kalaallisut oqaatsit Siumut tungaaninngaaniit tassaasussaapput nunami maanni Kalallit Nunaanni katersuuffiit. Aamma tassaasussaapput oqaatsit matuersaataasussat akulerutsitsinissamat tamanut. Arlaanaatigulluuniit apeqqusiinerunngilaq kikkut sumut ilinniassanersut sumut ilinniassannginnersulluuniit. Pingaaruteqartoq Siumumiit ujartugarput tassaavoq ersarissumik naalakkersuinikkut isummernissaq kalaallisut oqaatsitta pisortatigoortunerata pisussaaffik taanna atulerniarneraat. Taanna pingaaruteqartorujussuuvog neriuppugullu taanna tamattaalluta katersuuffigalugu erseqqarissumik siunissami politikkeqarnissaq ujartoqatigiitsigu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Jane Petersen, Inuit Ataqtigiit.

Jane Petersen (IA)

Ja, oqarputit inuiaassanngilagut oqaatsinik annaasaqarsimasugut, taava taanna qanoq paasiariaqarpa namminersuleratta isumaqatigiisummik oqaatsinik politikki pituttorsimasoq tassaavoq akuersissutigineqareersimasoq inuiaqatigiinni, taakkunani taasiartornikuunngillat 10.000 missaanniittut. Taakku qanoq annaasaqarusunnginnissaannik qanoq akuutinnissaannut qanoq pilersaaruteqarpisi.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Taamatut oqariartornernut Namminersornermut taasinitinnut attuumassuteqanngilaq, uani tunngavigalugu oqarpunga Nuummi – Nuuk assersuutigivara ilaa – kalaaliugalarlutik, kalaallisut oqaatsivut atornagit qallunaatut oqalulersimanagerat ernumanartoqartillugu oqarnernut taamatut tunngavigivara.

Assersuutiginnarlugu ullaq oqaloqatigivara anaanaq qallunaatut oqaluttumik uilik, ernumagivaat angerlarsimaffimminni qitornatit kalaallisut oqaluukkalarlugit paniat inunnguuseralugu kalaallisut oqaatsini inuusuttunngoruni atunngitsoornissai ernumagivaat, pissutigalugu paaqqinnittarfinni sungiusariaraangami, erinarsoriaraangami, qitikkiaraangami qallunaat oqaasii atorineqarmata. Taamaattoqarneralu isumaqarpunga ernumanartoqartoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Juliane Henningsen, Inuit Ataqaqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Qujanaq. Nuannaarutigaa tusaasinnaagakku aamma Siumup oqaaseqartuata uumap inatsisitut siunnersuutip upernaamut aappasaaneerneqarnissaa kinguartinneqarnissaa isumaqatigigaa, taamaalilluta qularnangitsumik apeqquterpassuit suliasarpasuillu aamma suleqataaffigilersinnaalissavagut tassuunakkut.

Unaana apeqqtigerusullugu Siumumut qanoq isumaqarfigivaat inuiaqatigiinni oqaatsinik atuinerup sukumiinerusumik qulaajarneqarnissaa isumaqatigisinnaaneriissi pissutigalugu uagut isumaqarpugut tigussaannerusumik anguniagassalerinissaq pisariaqartoq, oqarniarutta ullumikkorninngaanniit taava ukiut tallimat qaangiuppata suna angorusupparput. Taavalu ullumikkut paaseqqissaartariaqarparput sumiinnerluta, qanoq oqaatsivut inissisimappat, suliffeqarfinni assigisaannilu atuarfeqarfinni, meeqqerivinni assigisaannilu – taakkua paasinngikkutsigit taava takujuminaattorujussuussagami qanoq angusaqarsimatiginersugut inuiaqatigiinni. Taamaattumik apeqqtigerusuppara taanna isuma Inuit Ataqtiginninngaanniit saqqummiussarput tapersersinnaanerissi.

Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Naatsumik isumaqatigaara taamatut oqarneri aamma suleqataaffigissavarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqtigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Uani oqariartuutissinni taanna kalaallisut paasineqarsinnaalluni sullinneqarsinnaaneq, taanna isumaqatiginartorujussuuvoq, soorunami. Taava uani sulianik ingerlatsineri inatsimmi, tassani piunasaqaataavoq pisortani sullissineri pinngitsoornani oqaatsivut uagut kalaaliugutta, qallunaajugutta, norgermiugutta, svenskiugutta, nunat avannarlermiugutta taanna naapertorlugu taava oqaatsivut nammineq atorlugit sullinneqarsinnaasariaqarpugut.

Taava ukua soorlu Grønlandsbankikkut, forsikringikkut allallu assersuutigivatit taakkua piunaffigineqarnissaat eqqarsaatigalugu inatsisitigut allatigut siunnersuuteqalersaarsinnaannginnersusi taakkua aqqikkumallugit aammalu tassani

eqqarsaatigalugu atuisartutut – ilaa uagut atuisartutut Grønlandsbankilu, forsikringinillu tamakkua sullissisut attaveqarfigisinnaavagut aammalu atuisartut pillugit peqqussut aqputigalugu immaqaa aamma tassuuna aaqqiiniarsinnaalluta. Tassuuna suleqatigiissinnaanerput pitsaasuussanngila ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Naluara suna tunngavigalugu taamatut aperinersutit, takussutissaqartinnngilarami tassuunakkut assortuussuteqarluta, kisianni uagut perusunneruarput oqaatsinut politikikkissami tamakkua kalaallit assersuutitit taasakka Kalaallit Forsikringikkut, bankikkut oqaatsinut politikikkissami ilaatinneqartariaqartut piunaffigineqarlutik innuttaasut paasisinnaasaannik, tassa kalaallisut aamma allakkanik nassiussisassasut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Oqallinneq ingerlaqqitsinnagu eqqaasissutigissavara suliffeqarfiit ataasiakkaat toqqaannavillutik maani akisinnaanngitsut innimigilaaqqullugit aamma Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitaliarsuup ilaatigut ilanngullugu suliarisimammagu Siumup oqaaseqartuata oqaaserisaanut immaqaa eqqaasitsissutaasinnaavoq, sulianik ingerlatsinermi inatsik qallunaatut sagsbehandlingslov-imik taasagaat. Kalaallit sulianik ingerlatsinermi inatsisaanni danskit ingerlatsinermi inatsisaanni assingusumi naqissuserneqarpoq Namminersornerullutik Oqartussani aamma kommuunini pisortat ingerlataanni tunngasuni kalaallisut aamma danskisut oqaatsit atornerarsinnaasut – sinnaasuuginnarallarpoq taanna. Tassa taanna aamma Inatsisartuni akuerisimasarput qularnanngilaq Naalakkersuinikkut oqaatsini politikikkissami suliasat ilaginngitsuugassarigunannngisaat.

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Erseqqissaassuteqalaassuunga ilassuteqalaassuunga uunga, soorlu Siulittaasup oqarneratuut oqaasersisinnaavoq, tamakkua aamma ilaa aporfigisarpagut inuiqatigiinni. pisussaaffiliinngimmat aamma nalornerpalullunilu aamma erseqqissumik oqaaseqannginnera pissutigisaanik maani amerlanerussuteqartut kalaallisut oqaluttuusut eqqornerlunneqaatigisarpaat amerlasuutigut.

Aamma isumaqarpunga ilinniartitaanikkut politikkipissaq erseqqissoq kalaallit oqaasiisa pisortatigoortumik atuutsinnerannut isummersortuusooq tassavoq, ilinniartitaanikkut oqaatsinik erseqqarissumik politikkeqarnikkut ukiut 10-15 matuma maanngaannit siunissamik isigisumik oqaatsivut atorlugit tamakkiisumik ilinniartinneqarsinnaaneq anguneqarusuppat aamma isumaqarpunga erseqqissumik oqaaseqarnikkut anguniarneqarsinnaasoq. Imaanngitsoq qaffasissumik ilinniagaqarniaruit taamaattut qallunaatut oqalussinnaasariaqarputit, tuluttullu.

Nuannaartoraara uanga assorsuaq Islandermiut, Savalimmiormiullu allamiut oqaasiinik oqalussinnaagaluarlutik oqaatsitik kisiisa atorlugit qaffasissumik ilinniagaqarsinnaaneri. Aamma apeqqutaassanngilaq kalaallisuinnaq oqalunneq tassaasoq allatut oqalussinnaannginnatta taakku kisiisa atorlugit ilinniartitsiniarsarisugut.

Pingaaruteqarpoq oqaatsinut nammeneq politikkeqarnissaq erseqqarissumik aamma oqaatsitta pisortatigoortuunerat pimoorullugu ingerlatsiniaraanni anguneqarsinnaavoq, taannalu uagut Siumuminngaanniit pimoorullugu ugartorparput pisussaaffiliisoq ersarissoq. Aamma taamannak pisussaaffiliimmat ersarissarneqarpallu avataaninngaanniit tikittutsinnut iluaqutissaammat nalornissutaanngitsorlu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tusaatissatut oqaaseqartup tiguaa. Taava tulliulluni oqaaseqarumavoq Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Qujanaq Siulittaasoq. Uani oqallittut malinnaaffigalugit ilaatigut paasinarpoq kalaallisut oqalussinnaanngitsut allallu taannarineqartut, taakkua ajornartorsiulersinnaanerat allaat qitiutinneqarluni.

Kisianni tassa pisortatigoortumik oqaatsit eqqunneqarneranni inuiaat taasisinneqarneranni, amerlanerpaat tassa 75% akuerivaat kalaallit oqaasii pisortatigoortumik nunatsinni oqaasiulissasut, taanna apeqquserneqarsinnaanngilaq innuttaasut tunuliaqutaralugit eqqunneqarnikummat. Kisianni aana uggornartua kalaallisut oqalussinnaanngitsut taakku qassiiliutigineqartuutarput, kisianni kalaallisuinnaq oqaasillit periarfissaat ukiuni – ukiorparujorujussuarni mattusimaneqarnikuupput, taakkua qaasiiliutigineqanngisaannarput. Taamaammat Siumup oqaluttua Malik Berthelsen tamakkiisumik tapersorsorpakkit kalaallisut oqaatsitta illersorneqarnissaat aammalu innuttaasut amerlanerpaat periarfissinneqarnissaannik oqariartuuteqarnerit. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Justus Hansen, Demokraatit.

Justus Hansen (D)

Qujanaq. Qallunaatut oqaluttarpunga. Oqaatsinut politikki eqqartorparput taava aammalu kalaallit oqaasii taavalu nikuittariaqalarpunga siusinnerusukkut iliortarnertut, kitaamiutut, kangiamiutut imaluunniit avanersuarmitut. Assersuutigalugu avannaamioq paasisinnaanngilara taavalu kitaamiut oqaasii suunukua.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Naalakkersuisut nassuiaateqarnerminni oqariartuutigivaat sumiorpalussutsit Kalaallit Nunaanni assigiinngitsunut sisamanuugunarpog aggulussimasut. Tassa avanersuarmit, kitaamiut, tunumiut – aa pingasut. Taava kitaamiut tassa kalaallit oqaaserivai allatuulli, soorlu tunumiut aamma kalaallit oqaaserigai.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Oqallinneq ingerlaqqittussaavoq aamma oqaatsini politikkeqarnissamik massakkut inatsisissatut siunnersuutip, massakkut ullumikkut taakkarsorneqartut aqqinniartussaallugit tunngavissioarniarsaraluni Naalakkersuisut siunnersuutaat eqqaasitsissutigissavara aammalu taassuma § 20 Namminersorneq pillugu inatsisip § 20-iata, tassa qujanartumik aqcutissiuunneqarpugut oqaatsitta pingaarnerpaatut maani pisortatigoortumik oqaasiunerat toqqammavigissallugu sulinitinni. Taamaattoq inatsiseparujussuaqarpoq aamma nammineq maani aalajangersakkatsinni assersuutigiinnarsinnaavarput Inatsisartut suleriaatsitsinni § 53 imatut oqaasertaqartoq “Inatsisartut ataatsimiinneri kalaallisut ingerlanneqartassapput, qallunaatullu malinnaaffigineqarsinnaassallutik. Inatsisartuni ilaasortaq qallunaatuinnaq oqaluttuuppat ataatsimiinnerit kalaallisut aamma malinnaaffigineqarsinnaassapput”.

Tamakkua oqallinnerup ingerlaqqinnerani eqqaamallaqqussavakka. Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Tassa Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-imi aalajangersarneqarpoq kalaallit oqaasii, Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiusut. Taanna Siumup paasisarpaa nunatsinni kalaallisuinnaq oqalussasugut? Taamatummi paasineqartariaqangimmat nassuiaatitai naapertorlugit. Taava imatut apererusuppunga; Siumut eqqarsarpa Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20 allanngortinneqarnissaanut siunnersuuteqarnissamik ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Siumuminngaanniit pilersaaruteqanngilagut § 20-ip allanngortinnissaanut, kisianni § 20 imak erseqqitsigisumik allaqqavoq: Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Qujanaq Siulittaasoq. Tassa uani Demokraatit sinnerlugit oqaluttoq Justus Hansen oqarfigilaarusuppara, tassa immikkoortitsisoqanngilluinnaqqissaarmat nunatsinni. Avannersuarmit oqaasii tassaapput kalaallit oqaasii, kitaamiut oqaasii tassaapput kalaallit oqaasii, tunumiut oqaasii tassaapput kalaallit oqaasii. Tassa inuiaat immikkoortinneqassanngillat ataatsimoorput aamma oqaasii nipaalu ataqqivagut taamaammat maani nalorniartunngortinniarneqassanngillat kitaamiut oqaasii aallaaviliutinniarsaralugit. Uniaavugut ataatsit tamatta immikkut oqaasillit, taanna ataqqivarput. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Tulliuppoq Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqtigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Tassa taanna uteqqattaarniannikkaluarlugu kisianni § 20 Namminersorneq pillugu inatsimmi uterfigeqqilaassavara. Tassani nassuiaatini, inatsisissatut imaluunniit peqqussutissatut siunnersuutinik sanagaangatta akuersigaangatta, taava nalinginnaasumik nassuiaatitaqartarput. Tassanilu nalinginnaasumik nassuiaatini oqariartuutit tassaallutik taassumap inatsisip imarisai.

Tassani Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-ip nassuiaatitai Siumup qanoq paasivai?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Siumup imatut paasivaa Namminersorlutik Oqartussat pisortallu suliffiutaani oqaatsivut, kalaallisut oqaatsivut tassaasut ulluinnarni oqaaserineqartussat. Neriuppugut aamma siunissami taanna eqqunneqarumaartoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 20-imi, tassa oqaasertaqartoq Kalaallit Nunaanni oqaatsit pingaarnerit tassaapput kalaallit oqaasii.

Taamannak oqarneq isumaqanngilaq allat oqaasiinik ajornerusumik inissitsinissaq, taamannak oqarneq tassaavoq inuiattut isummerneq nunami maani innuttaasut oqaatsit pingaarnerit atugassaat tassaapput kalaallit. Taamaattumik taanna aamma inatsit amerlanerussuteqangaarluta akuersaagarput pisussaaffiliivoq inuiaqatigiinni tamani katersuuffigalugu atorneqarnissaanut aqutissiuussinissaq apeqquserneqarnani, kisiannili katersuuffissaq aamma isumaqarpugut pingaaruteqartoq pisussaaffiliisoq inatsit taanna uagut ilinniartitaanikkut, suliffeqarnikkut, pisortatigut ingerlatsinikkut, perorsaanitsigut assigiinngitsutigut tamatta ersarissumik siunnerfeqartumik politikkeqarnissaq. Taanna isumaqarpoq aamma kalaallisut uagut oqaaseqartuusugut aammalu avataaninngaanniit tikiffigineqartuusugut apeqquserneqarnani qanoq susoqarnerosuna, sulisoqarsinnaalersugut erseqqissaassuteqarnissamik. Tassa taanna uagut Siumut pingaartipparput suleqataaffigissallutigu.

Inuit Ataqtigiikkormiut ataatsimeersuarnissamik tunngatillugu innersuussutigisaat tamakkiisumik uagut peqataaffigissavarput, annertuumik tunniussassaqaratta politikkip ersarissarnissaanut siunissamut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tusaatissatut tiguneqarpoq, Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Qujanaq. Namminersoq pillugu inatsit § 20 paatsuunganartutut inissinniarneqaqattaarpoq, oqaasii ersareqaat: Kalaallit oqaasii pisortatigoortuupput massakkut. Novembarip 25-iani unnukkut paasivarput tamanna, qullilingaarluta – nuannaarnerup qullinganik nakkaatitsilluta 21.355-illuta angerpugut. Taanna eqqaamaneqartariaarpoq.

Aataakkut, aanaakkut tamakku tamaasa massakkut saaffiginnissinnaapput nammineq oqaatsitik atorlugit pisortanut saaffiginnittalersinnaassapput, tassa taanna suliaq angusassarput piviusunnngortinneqartariaqartoq aamma tassa Siumumiit taanna tamaviaarutigivarput. Allat oqaasii mattunniangilagut, kisianni aanaakkut aataakkut allallu kalaallisut taamaallaat oqaasillit taakkua periarfissinneqarnissaat tamaviaaruppagut 21.355-iulluta taanna siunnerfigalugu anguniarsarivarput. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Qujanaq. Tassa periarfissat suulluunniit atorluartariaqaratsigit aamma uanga atorluarusukkakku una. Oqaatiginiarlugu, tassa soorunami assortorneqarsinnaanngilaq nunatsinni oqaatsivut - kalaallisut oqaatsivut taakkua pingaarnersaapput.

Kisianni una oqaatiginiagara unaavoq meerartagut, inuusuttortagullu kajumissaassavagut tamatta oqaatsinik allanik aamma ilinniaqqullugit. Oqaatsit allat ilikkarnissaat aamma pisariaqarluinnarpoq inuunermi siunissami pitsaasumik ingerlaqqissagaanni, soorunami tassani kalaallisut oqaatsigut pilliutigineqassanngillat. Kalaallisut oqaatsigut pingaarnersaajuassapput, pingaarnarpaajuannassapput nunatsinni aamma taakku atortuassavagut. Kisianni una oqaatigisariaqarparput maanngaanniit meerartatsinnut, inuusuttortatsinnullu inuusuttuaqqanullu aap pingaarnersaassapput uagut nammineq oqaatsigut, nammineq pigut kisianni pisariaqarpoq

siunissami iluamik ilinniassagaanni assigiinngitsunik pitsaasunik angusaqassagaanni oqaatsit allat aamma ilinniarnissaat – taanna puigorneqassanngilaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tulliuppoq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Qujanaq. Tassa maluginiarpara oqaaseqarnissinni aamma Nuummi pissutsit immikkut maluginiarsimallugit oqaaseqaateqartusi. Soorunami immaqa aallaqqaammut oqartoqarsinnaavoq tupinnartuliaanngitsoq maani Nuummi qallunaat qassit tuusintiliugallarnersut maani nunaqartuummata najugaqartuullutillu, taava tupinnanngilaq immaqa maani annertunerusumik sinerissaminngaanniit qallunaatut oqaluttoqarnera.

Kisianni oqaaseqaatigisatit maluginiarpakka ukua. Meeqquerivinniit ilinniarnertuunngorniarfinnut qallunaat oqaasii imak atugaatigilersimapput, allaat kalaaleqatigut kalaaliugaluarlutik qallunaat oqaasiinik ulluinnarsiutiginnilersimallutik, taamaattoqarneralu ilissi isumarsi malillugu oqaatsitta pisortatiguulerneranut naapertuutinngilaq.

Oqaatsitta pisortatiguulerneranut naapertuuttumik meeqqueriviit, ilinniarnertuunngorniarfiillu qanoq aaqqissuunneqassappat?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Soorlu taanna aatsaannguaq eqqaasara ilaa, anaanaq ullaq oqaloqatigisimasara qallunaatut oqaluttumik uilik oqariartuutai isumaqarpunga pimoorullugit tigusariaqarigut tassumap anaanap kaammattuutigisarsimagaluarppaa paaqqinnittarfinni, taavalu taakkunani qitigiartarfinni,

nipilersoriartarfinni qitornartik kalaallisut oqaluuttassagaat, kisianni taamatut pisoqartarsimangilaq. Taamaattumik uagut politikikkut arlaatigut qanoq iliussissamik eqqarsartariaqarpugut, neriuppunga aamma taanna suleqatigiiffigissagipput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Akitsinnguaq Olsen, Siumut.

Akitsinnguaq Olsen (S)

Ja qujanaq. Nuannaarutigaaara assut Siumukkormiunut massakut oqariutuuteqaqattaartoqarmat qanoq iliorniarpisi, qanoruna oqaaseqarniartusi, qanoruna siunnerfeqartusi. Tassa takutitsilluarpoq Siumut kingumut siuttuulluni oqaatsinik qununani oqaaseqarsinnaanera assut tusaaniarneqartoq.

Taassuma saniatigut uani oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiulernerat ataqqinnittumik naammassiniassavarput, taanna itisililaaquara oqaaseqartumut. Taassumalu saniatigut ajuusaarutigissanngilagut oqaatsitta nunatsinni atorpeqarnissaat piumasarissallugu aamma taanna itisililaaquara pissutigalugu Danmarkimut danskit nunaannut tummaruit qallunaatut danskit oqaasii atussavatit, taava aamma nunatsinnut tummaruit kalaallit oqaasii oqaatsivut aamma atorpeqarnissaat taanna ajuusaarutigissanngilarput. Kisianni tassani ataqeqatigiinneq tassaniittariaqarmat, soorunami aamma uagut nunatsinniittugut oqaatsit allat ilinniartuarnissaat mattutissanngilluinnarparput. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq kingulleq qinnuigissavara nassuiaqqusaq sunarpiaanersoq oqaaseqartup paaserusummagu.

Akitsinnguaq Olsen (S)

Ajuusaarutigissanngilarput oqaatsitta, ajuusaarutigissanngilarput qupperneq aappaani oqaaseqartup nammineerluni oqaaserisai. Ajuusaarutigissanngilagut oqaatsitta nunatsinni atorineqarnissaat piumasarisallugu, taanna itisileqqulaarpara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ja ataatsimiititaliami suliarineqartussaamera naatsorsuutigineqartariaqannguatsiarmat. Malik Berthelsen, oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Taamatut oqariartuuteqarnitsinnut tunngaviuvoq ukiuni arlalinni qunugisarunaratsigu kalaallisuinnaq, soorlu massuma Inatsisartuni oqaluttarfimmi imaluunniit pisortani kalaallisuinnaq oqaluttoqartalernissaanik oqariartuuteqarnissarput ersigineqartarunarami. Taamaattumik ajuusaarutigissanngilarput siunissami taamatut oqaluttoqartarlernissaanik piumasaqassagutta.

Taamatut isumaqarluta taanna allataavoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Uanga nuannaarutigaaara nunami najugaqarama taamak ersaritsigisumik oqaatsit pillugit anguniagaqarfiusumi aamma taamak ersaritsigisumik Namminersorneq pillugu inatsiseqarmat oqaatsikka pilugit. Tulluusimaarutigisarpara nunani allani angalagaangama naggueqatigiipassuit allat nunat inoqqaarpassui allat pillugit usorisaraatigut taamak erseqqaritsigisumik angusassaqarsimagatta. Allat, nunani allani nunat inoqqaarpassui ullut tamangajaasa oqaasii atorunnaartutut nalunaarutigineqartarput. Aamma uagut nuannaarutigisariaqarparput nunatsinni oqaasileriffeqarlutalu, oqaatsinik pikkorissarfeqarlutalu oqaatsigut pillugit ilisimatusarnikkut ingerlatsisinnaagatta – taanna alloriarnerinnaavoq kinaassutsip oqaatsinik pingaartitsinermut ersiutaasoq. Isumaqarpugullu taanna sulii pitsanngorsarneqarsinnaavoq tamat oqartussaaqataanerit

ataqqillugu, tamat peqataaffigisinnaanera pillugu aamma angerlarsimaffimmi politikkeqarnissaq ersissutiginaq aamma oqallisiginnaasariaqarparput.

Ilisimatuut nunat allamiut oqaatigisarpaat angerlarsimaffimmigooq oqaatsit atorneqarunnaaraangata oqaatsit toqusutut nalunaarutigineqartarput. Taamaattumik anaanaasup ersissutigisaa angerlarsimaffimminiluunniit kalaallisut oqalukkunnaariartuinnarnera ernummataasoq, ernummatissaavoq maani inatsisiliortutut eqqummaariffigissallugu.

Taamaattumik isumaqarpunga oqaatsit uagut allamiut oqaasii ilinniarniannguarlugit pilliutigineqassanngilaq kinaassutsitsinnik oqaatsit tunngavigisagut, taannalu uagut Siumumi assorsuaq sulissutigerusupparput katersuuffittut allamiunut ilaluarnertut ersiutaanngitsoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Juliane Henningsen-ip aatsaaginnaq apeqqutigisaanut tunngatillugu apeqqut akineqanngimmat akeqqulaaraluarlugu, tassalu oqaatsitta pisortatiguulerneranut naapertuutinnginnerarparsi meeqqerivinni, ilinniarnertuunngorniarfinnilu qallunaat oqaasiisa atugaanerujussuat. Oqaatsitta massakkut pisortatigoortumik inissisimaneranut naapertuutinnginnerarpat uani oqaaseqaatinni.

Taamaattumunguna apeqqutigigaluaripput qanoq takorloorpisiuk taakkua naapertuuttunngortinneqarnissat, qanoq ilillutik. Imaassinnaavoq tassani ikioqatigiissinnaasugut Siumukkormiut qanoq takorluugaqarpat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ja apeqqutigineqartoq imaluunniit oqaaserineqartoq oqaaseqartup akissagunigit akissanngikkunigilluunniit nammineq oqartussaaffigaa. Oqaaseqartoq.

Malik Berthelsen (S)

Erseqqissaatigereerparput ernumanartoqarpoq taamaattoqarnera, taamaattumik uagut Siumuminngaanniit takorloorparput peqqussutiliortariaqarpugut paaqqinnittarfinni, meeqqerivinnilu kalaallit oqaasii tassaasariaqartut atorneqartut meeqqanut. Angajoqqaap taassuma piumasaqaataa ernumanartoqartoq aallaavigalugu isumaqarpugut tamatta tigusariaqaripput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq aamma Siumut oqaaseqartua Malik Berthelsen qutsavigaarput. Partiini oqaaseqartuinit ingerlaqqippugut, massakkullu oqaaseqartussaq Andreas Uldum, Demokraatit.

Andreas Uldum (D)

Qujanaq. Demokraatit suleqataaffiginiarpaat oqaatsit pillugit politikkeqarnissamut inatsisip matumap akuerineqarnissaa.

Demokraatilli inatsit periarfissaqarpallaaluatsiartutut isigaat. Soorlu ilaatigut ima allaqqasoqarmat, issuaaneq aallartippoq:

”Oqaatsinut politikkipisaaq pillugu inatsisissatut siunnersuut nutaalierneruvoq, pisortat suliffeqarfiutaat, pisortaqaarfiit kiisalu suliffeqarfiit namminersortut aalajangersimasumik angissusillit inatsisitigut peqquneqarmata oqaatsit pillugit politikkipisaminnik sanaqqullugit.”

Issuaaneq naavoq.

Taamatut iliortoqassappat suliffeqarfiup suugaluartulluunniit nammineq aalajangissavaa oqaatsit sorliit atorusunnerlugit. Soorlu meeqqerivik namminersortoq assersuutigigutsigu, taakku oqaatsinut politikkipisaminni allassinnaavaat, Tyskit oqaasii atorneqartut, kalaallilli oqaasii atorlugit saaffiginnittoqarsinnaasoq.

Aamma oqaatsit pillugit politikki malinneqanngippat qanoq pineqartinneqarsiisoqartassanersoq ersarissaquagut. Demokraatit ersarissaquaat qanoq angitigisumik akiligassiisoqartalerniarnersoq imaluunniit suliffeqartoq qanoq pineqaatissinneqartarniarnersoq.

Demokraatit inatsisissap aappassaaneernissaata pingajussaaneernissaatalu 2010-mi upernaakkut ataatsimiinnissamut nuunissaa pillugu Naalakkersuisut siunnersuutaat soorunami taperserpaat. Taamak pisoqarpat innuttaasut susassaqartullu allat siunnersuut pillugu siunnersuutillu atortussanngortinneqarnissaa pillugu sukumiisumik ilisimatinneqarnissaat periarfissaqalissaaq.

Demokraatit siunnersuutip pingaarnersai taperserpai, innersuussutigarpullu siunnersuut Inatsisartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaani sukumiisumik suliarineqassasoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Demokraatit oqaaseqartuat Andreas Uldum qutsavigaarput. Iniminngaanniit oqaaseriniarneqartut tulliupput Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Qujanaq. Demokraatit saqqummiussassinnut oqarput inatsit periarfissaqartitsivallaartoq, tunngaviisumik inatsit nunatta namminersulernerani Demokraatit qanoq paasigamikku oqaatsit pillugit.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Apereqqaalaassavakkit unarpiaq pillugu oqaatsinut politikki. Ukua assersuutigisannut taanna tunngatillugu taamatut oqarpunga periarfissaqarpallaaluatsiarloq, taanna imatut isigineqassagami oqaatsigut pisortatigoortumik oqaasiummata taava assersuutigaara soorlu tyskit oqaasii

atorneqalersinnaasut meeqqerivimmi ulluinnarni, kisianni kalaallisut saaffiginnittoqarsinnaasoq. Ersarissarneqarnissaajuna perusukkaluaripput oqaatsit suut pingaarnernerunersut aamma erserniassammat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Oqaaseqarnissinni taavarsi una Naalakkersuisut oqaatsit pillugit politikikkissaminnut suliarisimasaa oqaaseqarfigalusiuk, taannalu aallaaveqarnerpaavoq pisortat imaluunnit suliffeqarnermut tunngatillugu oqaatsinik politikikkissamik tikkuussisoq.

Tassunga tunngatillugu apeqqutigerusuppara Demokraatit ilinniartitaanikkut, naalakkersuinikkut, nalinginnaasumik ingerlatsinikkut kalaallit oqaasii pisortatigoortumik oqaasiuneri qanoq paasivisiuk imaluunniit qanoq politikkeqarpisi?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Kalaallit oqaasii nunatsinni pingaarnersaasutut oqaatsit soorunami isigaagut, kisianni aamma saniatigut soorunami oqaatsit allat ataqqivagut. Kisianni Demokraatit politikkerivaat tunngaviusumik kalaallit oqaasii pingaarnertut isigiuaannarpaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Akitsinnguaq Olsen, Siumut.

Akitsinnguaq Olsen (S)

Qujanaq. Demokraatit sinnerlugit Andreas Uldum oqaaseqarnermini ujartuivoq assigiinngitsunik. Kisianni naalakkersuisuutitaqarassi aamma ilissi uagut Siumuminngaanniit tusarussasagaluarpaput qanoq ilissi siunnersuutissaqarnersusi taamatut inerisaanissamut. Inerisaaqqinnissamut ujartuivusi, naalakkersuisooqataatitaqarlusilu ilissi aamma siunnerfeqarsimassaasi taakku itisililaaqqugaluarpakka.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Qujanaq apeqqutinnut. Soorunami tusarniaanerit makku innuttaasunut tusarniaanerit taavalu oqallitsitsinerit taakku pingaarnertut immaqa suliassanut ilaassapput. Soorunami innuttaasut qanoq isumaqarnerisut tusarniartussaassagatsigit.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Aap qujanaq. Tunngaviusumik inatsisikkut kalaallit oqaasiisa pingaarnepaajunerat nunatsinni tamani atornerqartariaqarneranut tunngatillugu Demokraatit qanoq isumaqarpat, nunatsinni suliffeqarfinni tamani atornerqartariaqarneranut Demokraatit qanoq isumaqarpat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Qujanaq apeqqummut. Ajoriffissaqartinngilarput kisianni soorunami aamma saniatigut makku allanik oqaasillit arlaatigut saaffiginnissaminut periarfissaqarnissaat taanna ammatissallugu aamma pingaartipparput, tamatta immitsinnut paasisinnaalluarniassagatta.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Namminersorneq pillugu taasigatta 76%-ngajassuit inuiaqatigiit oqaatsinik taasinerikkut ersarissorujussuarmik oqariartorput. Tassa kalaallit oqaasii tassaassasut Kalaallit Nunaanni oqaatsit pingaarnert. Tusarniaaneq oqaluuserigakku sunaana tusarniutiginiarit?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Ilusilersorluarnissaanut una oqaatsinut politikkitta taanna pivara. Massakut isikkoqarneratut ilaa assigiinnigitsunik taakkartuivoq oqaaseqartorsi assersuutigalugu, Inuit Ataqaatigiit oqaaseqartuat. Tamatta suleqatigiilluta ilusilersorluarnissaa anguniarlugu tusarniaanerit ingerlanneqassasut isumaqaratta.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq. Tassa apeqquteqarusuleriasaarpunga oqaravit Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasii pingaarnarpaatut isigigissi aamma nammineq, taavalu illuatungaani aamma oqarlusi suliffeqarfiit

ajoriffissaqartinnagu taamatut piumaffigineqassappata. Kisianni uani oqarputit periarfissaqarpallaaluatsiartut inatsit assersuuteqarlutillu suliffeqarfiit taamatut piumaffigineqarnissaat aalajangersimasumik – sunaana taava ilumoortoq. Inatsit periarfissakinnerusariaqarpa nunatsinni kalaallit oqaasiinik pingaarnepaatut inissisimanerput pisortatigoortumik oqaaserinissaanut, periarfissaqarpallaaluatsiarpa ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Killormut. Oqaatsinut allanut periarfissaqarpallaaluatsialaartutut immaquna una soorlu assersuutigalugu oqaatsit atunngisagut, massakkut maani nunatsinni amerlasoorujussuit kalaallisut qallunaatut tuluttullu oqaatsit atortorujussuaat, soorlu oqaatsit paasisinnaanngisagut atorneqaleraluttuinnginnissaa assersuutigalugu.

Assersuutigisinnaavara aamma Siumup oqaaseqartartua oqarmat takorloorsinnaanagu danskit folketingiani tyrkeritut oqaluttut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Akitsinnguaq Olsen, Siumut.

Akitsinnguaq Olsen (S)

Qujanaq. Erseqqissaqqequlaarusukkaluarpara suut taakkua suliniutit assigiinngitsut eqqartorneritit, illit nammineq malinnaanikuuvutit 74%-ii oqareernikuupput namminersulissaagut taassumalu nassatarisaanik oqaatsigut pisortatigoortumik salliunneqalissapput, sunaakua tusarniaassutigeqqinniaritit sunalu tusarniaaneq ingerlanneqartoq pinerit erseqqissaassutigilaaqqugalarpara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Oqaatsinut politikki taanna ersarissarluarnissaa taanna sulissutigerusukkiga. Una aallavittut upernaakkut ataatsimiinnermi 2006-imi saqqummiunneqarsimasoq oqaatsinut politikksamut tunngasoq – taanna aallaavittut imaattornikuugami. Kisianni taakku tusarniaanerit eqqartukkakka tassa inuiaqatigiit qanoq isumaqarnersut aamma paasilluarlugu oqaatsinut politikksamut ilanngussuulluarnissaat (taamatut oqartarpata) ilanngussuulluarnissaat taanna sulissutigerusukkatsigu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jeremiassen (S)

Siulittaasoq qujanaq. Saqqummiussami Demokraatit saqqummiussaanni ilaatigut oqaatsit imaattut atornerput. Demokraatilli inatsit periarfissaqarpallaaluatsiartutut isigaat. Qujanaqaaq inatsik periarfissaqarmat aammalu ammaassimmat, kisianni assersuutissaqarputit uani ilaatigut, issuaaneq aallartippoq, taavalu issuaasinnarlutit allanik assersuussaqaarneq, suunukua allat aamma inatsimmi periarfissat annertuallaartut – ilanngutinnginnakkit uani saqqummiunneqartumi.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Akiligassiisarnert taavalu allat pineqaatissiisutisarnert oqaatsitta politikkami sanasoqarsimangitsillugu. Allaqqagami akiliitinneqarsinnaasut, kisianni allaqqannginnami qanoq

annertutigisumik akiliisinneqarsinnaasut. Aamma allatigut pineqaatissinneqarsinnaanerat allaqqavoq, kisiannilu allaqanani qanoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Ujartorneqaqattaartut ataatsimiititaliap sulinissaanut assorujussuaq suliassaqqissutut isikkoqarpoq, manna tikillugu partiit pingasut oqaaseqarneranni paasivara upernaakkut 2010-imi aappassaaneerเนarluni pingajussaaneerneqarnissaa qujassutigineqartoq partiit piffissaqarusummata aamma suliassat assigiinngitsut tusarniaassutigineqarnissaat periarfissiissutigineqarusummat.

Tulliuppoq Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Tassa oqaatsit pingaarnertit tassaapput oqaatsit salliutitat, pingaarnertut atorineqartut aamma pingaartinneqartut. Taassuma soorunalimi ataqqisassaavoq inatsisaammat aamma pisussaaffiliivoq ersarissaassuseqartoqarnissamik qanoq atorineqarnissaanut sinaakkusersuinissamik atugassiinissamik erseqqissaanissamillu inatsip nalorninaatsumik inuiaqatigiinnit tamanit kalaallisut oqaasilinnik oqaaseqartunit aammalu kalaallisut oqaaseqanngitsuni atorluarneqaqqullugu.

Oqaaseqarnissinni naggasiinissinni oqaatigaarsi Demokraatit siunnersuutip pingaarnersai taperserpai, taamaattumik apeqqutigerusutara suut allat tapersinnginnassigit ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Taareerpakka tassa taakku ersarissaqqusagut taakkortai immaqa oqaatsimik kukkusumik atuisimaguma utoqqatsissutigissavara, kisianni ersarissaqqusagut peqqutaanerugunarpoq oqaaseq taanna atorsimagakku.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Qujanaq. Oqaatsinut politikissamut nunatsinni suliffeqarfiit tamarmik pisussaaffilerneqassappata tapersorsorparsi, oqaatsitta atugaalernissaannik aamma tamatumunnga qanoq iliuuseqarniarpsi ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Massakut unarpiaq sammigakku taanna piffissaq tikiuppat paasinarsiumaarpoq oqaluttuariumaarparput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Qujanaq. Uani Inatsisartut oqaluttarfiat pingaarnersatut isigiuarparput aamma soorunami ilumoorullugu saqqummiussiffissatut aamma isigiuarlugu, taamaattumik aperissavakkit uani allaqqasut aallaavigalugit, issuaalaarpunga naatsuararsuussaaq: “taamatut iliortoqassappat suliffeqarfiup suugaluartulluunniit nammineq aalajangissavaa oqaatsit sorliit atorusunnerlugit” issuaaneq naavoq.

Aperissavakka Demokraatit ilumut ilumuuvillutik ilumoorlutik ilumooqperiaqqiffissaarullutik oqaatiginiarneraat ilumut paasisimanagu uani oqaatsit sorliit pineqartut. Uani kialluunniit

nalornissutigisinnaangisaanik kalaallisut oqaatsigut pineqarput, tamatta taanna nalunngilarput. Taamaattumik-una aallarniigama oqartunga una ini pingaartumik oqaluttarfik pinnga tamaviaarluta pimoorullugu asuli atornaveersaassavarput, uanimi pineqarmata kalaallisut oqaatsigut. Taamaattumik paasisinnaangilara taamatut allassinnaagassi nalornillusi ilumut kalaallisut oqaatsivut pineqarnersut imaluunniit tyskit oqaasii pineqarnersut.

Pimoorunnerullugu itinerulaartumillu eqqarsarlusi sulisariaqarpugut, asuli oqassanngilanga – tulliani oqaasissara ajoqinaaq. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Naluaraluunniit qanoq akissanerlunga, kisianni kalaallit oqaasii pineqartut nalornissutigingilara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Taava Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq.

Ane Hansen, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq (IA)

Tassa eqqarsaatissiissutit soqutiginaratorujussuarmik eqqarsaatiginngisaannarnikuusara qaqikkassiuk apeqquteqalaarniarpunga assersuutit pillugu. Soorlu assersuutigalugu nunatsinni Alcoa aatsitsiviliusasooq aalajangerutta, tassani ukiut siulliit sulisuujumaartussat immaqa nunami allamiorpassuit, immaqa imaassinnaavoq kiniiseriararpassuit, taakkua meeqqaminnut meeqqeriviliorlutik – meeqqeriviliorsimallutik taava tassani meeqqeriviup iluani soorlu ukiut marluinnaat nunatsinniittussat eqqarsaatigalugit kalaallisut aamma ilinniartinneqarnissaat qanoq ilissi isumaqarfigaasiuk. Soorlu tamakkua tassunga tunngasumik oqaatsitit sammisortaqtartut aamma paasigunarakkit – paatsuunngikkukkit.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Andreas Uldum (D)

Periarfissaavormi soorunami kalaallisut ilinniarnissaat kikkulluunniit maannga nunamut tikittut aamma qujaruttuaannassavagut kalaallisut ilinniarusukkaangata. Makku sulilersussaagunartut neriuppunga aamma meeqqatik ilinniartissagaat kalaallisut nunatsinni najugaqarniarunik, soorunami aamma naleqqussarniarnissaannut sakkusaanik tuniorassagatsigit aamma neriuppunga uumap oqaatsinut politikkip sinaakkusissaani tunilluarumaarai.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq Demokraatit oqaaseqartuanut oqaaserineqartussat tamaannga killeqarput. Tulliulluni oqaaseqartussaq Atassutip oqaaseqartua Finn Karlsen.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq.

Siullermik Atassummit oqaatigissavarput iluarisimaaratsigu Naalakkersuisut siunnerfigimmassuk matumani siunnersuutip saqqummiunneqartup aappassaanneernejarnissaa aammalu pingajussaanneernejarnissaa aappaagumut Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinissaanut kinguartikkumammassuk.

Siunnersuutimmi matumani pineqartup suliarineqarnerani erninnaq ersarissivoq qanoq pingaaruteqartigisoq siunnersuutip sukumiisumik suliarilluarnejarnissaa, taammaattumik Atassummit Inatsisartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaani suliareqqinneqarnissaanut qanimut peqataanissarput qularutigineqassanngilaq.

Oqaatsinut politikkip suliarineqarnissaanut atatillugu aamma pingaaruteqarluinnartut ilagivaat inatsisit suliarineqarnerini nutserinerit ingerlanneqartarallartillugit oqaatsit sorliit

aalajangiisussatut inissisimanersut aalajangersaaffigineqarnissaanni eqqumaniarfigissallugit nunatsinni qanoq oqaatitsigut piginnaasat eqqarsaatigalugit inissisimanerit unneqqarissumik isiginiassallugit.

Siunnersuutimmi matumap suliarineqarnerani siuliani suut inatsisiliarineqarsimasut qimerluuginnassagaanni tupinnarpoq qanoq kukkuneqartigisut atsiorneqarlutik akuersaarneqartarsimaneri.

Taammatut oqaaseqareerluta Atassummit oqaatigissavarput pingaartikkatsigu aqaatsitta ataqqinassuseqartumik atorneqarnissaannut kajumitsitsilemissamik suliniutit ingerlanneqarnissaat minnerunngitsumillu aamma ilinniartitsinermit sakkut sorliit pitsaaneruneri aammalu angusarissaarfiulluarneri nakkutigineqarnerulertariaqartut, taamaaliunngikkutta kalaallisut oqaatsitta siammarteriartornissaannut ineriartortinneqarnissaannullu periarfissat killilersimaarneqartuassapput, ilaatigut ilikkaruminaatsinneqartaqisut allamiuniinnaanngitsoq aammali nunaqqatitsinnit, taammaattumik pisariqarluinnarpoq siunissami oqaatsit inuiqatigiinni atatitsisuujuarnissaat qulakkeerniassagutsigu ilinniartitsinermit ilinniartitanullu assigiinngitsunut periaatsit nalilersuiffigineqartuarnissaat.

Taavalu Naalakkersuisoq saqqumiussinermini oqaatsit uku atugai issualaasavakka, ajornanngippat. “Kalaallit oqaasiisa pingaarnersaallutik oqaasiuerminniit pisortatigoortumik oqaasiulermerannut tunngaviusumik nikinnerat, avataaniit nunassittarnerup sulisussallu tikerarnerannut, kiisalu suliassaqarfiit ilaanni avataaneersut amerlanerusut tikittalerumaarnissaannut atatillugu isiginiagassaavoq.” Issuaaneq naavoq.

Tamanna itinerusumik Naalakkersuisumit nassuiaassutigineqarnissaa Atassummit assut pingaartipparput.

Namminersorneq pillugu ataatsimiititaliarsuup sulilluni naammassinerani partiit tamatta paasisitsiniaanitsinni pingaartilluinnarlugu nuannaarutigalugulu oqaatigiuarparput kiisami Kalaallit oqaasii nunatsinni akuerisaallutik pingaarnertut naqissuserneqarnerat. Aammattaaq Atassummit oqaatigissavarput atugaalissasut, aammami Namminersorneq

pillugu Inatsimmi § 20-imi naatsumik ersarissumik allassimavoq ima “§ 20. Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput.”

Tamanna pillugu Naalackersuisoq aperissavarput taamatut allassimasoqarnera qanorpiaq nassuiartariaqarnerasoq?

Taavalu Inatsisissatut siunnersuummi § 1. imm. A-mi allassimasoq “Kalaallit oqaasiisa oqaatsitut tamakkiisutut inuiaqatigiinnilu atugaasutut qularnaarnerisigut.” Issuaaneq naavoq.

Qanorpiaq paasisariaqarnerasoq soqutigintipparpurput nassuiaatigineqarnissaa.

Atassummit assorujussuaq pingaartitaraarput meerartavut inuusortortavullu allamiut oqaasiinik ilinniarnissaat ilikkagaqarnissaallu.

Taamaakkaluortoq manna tikillugu inuusuttorpasuit ajoraluartumik meeqqat atuarfianit anisarput allamiut oqaasiinik ilikkangitsoorlutik, tamakkulu Kalaaleqatigut ullumikkut inuusutissarsiutitaarnissaminnut ilinnialersinnaanissaminnut periarfissaqartitaangillat, qallunaatut meeqqat atuarfiani angusamikkunngooq inorsarmata, manna periarfissaq iluatsillugu Naalackersuisoq aperissavarput kalaaleqatigut taamatut allamiut oqaasiinik inorsarnertik pillugu inuusutissarsiutigisinnaassaminnut ilinnialersinnaanginnerat qanoq periarfissarsiuunniarnerai? Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasiisa pingaarnarpaatut atuutilerneranni akuerisaanerannilu.

Naggataatigut periaatsit pitsaasut siammarterneqarnerisigut Atassummit upperaarpurput oqaatsit tungaatigut inuiaqatigiittut inuttullu ataasiakkaatut piginnaasatta qaffariaatigileralluttuinnarsinnaaneri. Taamaaliornikkut upperaarpurput innuttaasut oqaatsinik eqqornerusumik atuilernissaat aammalu kajumissuseqarluni oqaatsinillu ataqqinnilluni atuinissaat aqqutissiuulluarneqarsinnaasut.

Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuut taamatut oqaaseqarfigaarput aappassanneerpeqartinnaguli Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa innersuussutigalugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq Atassutip oqaaseqartuanut. Inimit oqaaseqarumasooq Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Qujanaq. Atassutikkut oqaaseqartuanut uani Naalakkersuisut saqqummiussassaanni kukkunernik uparuartuineq assut annertuvoq, taanna aamma isumaqarpunga pissusissamisoortoq uagut aamma Inatsisartutut peqataasussaasugut qulakkeerinnissalluta aamma Naalakkersuisut suliaannut pitsaasumik naammassinninnissamut.

Oqaatsinut aamma politikki eqqartortillugu partiit oqaaseqaataat kiap qulakkiissavaa pitsaassusaa. Uani kukkunerit oqaaseqaatimi ataatsimi qulit nassaarivagut, kiap qulakkiigassaraa aamma tamanna.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq. Soorunami kukkusarsinnaavugut, kisianni uani massakut Naalakkersuisut uanga pinngilakka kukkusimanerannut, kisianni innersuussutaat. Innersuussutigisimasaat arlariit oqaaseqarnerminni saqqummiuppaat, ilaatigut innersuussutigisimavaat Inatsisartut inatsisaat nr. 21 30. oktober 1998-imeersoq § 7a-mi oqaatsit 17-it atornerani atsiorneqarsimasumi, oqaatsit marluk paasinanngillat. Tassa taakku pigigut.

Assersuutigiinnarlugu taanna taavara. Uagut soorunami aamma kukkusinnaavugut, kisianni Inatsisartut massakut malitaat Inatsisartut akuerisaat atsiorneqarnikoq uagut taakku pivagut kukkuneqartoq. Taamaattumik oqarpugut aamma oqaatsit atorpagut “atsiornikut” akueralugillu. Taava oqarpunga 17-it oqaatsit paragraf tassani allassimasut ilaatigut “isumaanninik”

allassimasoqarpoq taamatut “isumaanninik”, “maliffiussava”, “maliffiussaavaa” taamatut allassimasoqarpoq. Tassa atsiornikut – akuerisat Inatsisartunit. Taakkuuku uparuartoripput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Atassutip oqaaseqartuinut tassa isumaqataavunga pingaaruteqarpoq inatsisissat saqqummiunneqartut tassaapput inuiaqatigiinnut sinaakkusiisussat tunngaviliisuusallu, taakku sapinngisamik arlaannaatigulluunniit apeqquserneqanngitsumik pitsaassuseqartariaqarput.

Atassutikkormiut oqaaseqartuanut oqaaseqarassi suliniutit ingerlanneqartut, minnerunngitsumillu aamma ilinniartitaanermut sakkut sorliit pitsaaneruneri aammalu angusarissaarfiulluarneri nakkutigineqarnerusariaqartumik oqariartuuteqarpusi. Erseqqissaassuteqartikkusuppakkit suut nakkutigineqarluarsinnaappat aamma qanoq isiornikkut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq. Tassa uani pivarput soorlu massakkut assersuutigalugu kalaallit imaluunniit qallunaat imaluunniit nunanit allaninngaanneersut kalaallit oqaasiinik ilinniartinneqarnissaannut tunngavissagut pappilissat atortussagut amigaataasorujussuupput, kisianni ukiuni kingullerni soorunami pitsanngoriartorput. Kisianni pitsaanerulernissaat aamma taakku nakkutigineqarnissaat tassa taanna pivarput tassani. Aamma taamaasippat kajungerineqarnerulertussaasoq isumaqarluinnaqqissaaratta ilinniarumasut ajoraluartumik amerlagisassaaneq ajoramik. Taamaattumik piuminarnerusunngorpata aamma taakku nakkutigineqartariaqarmata soorunami

piuminarnerusunnorsinnaaneri, taamaasillutik isumarput malillugu ilinniarusussuseq qaffassarneqassaaq – kaalaallit oqaasiinik ilinniarusussuseq allamiuninngaanniit tikittartunit.

Ilinniaruminaatsupilussuunerartarpaat kalaallit oqaasii aamma nunaqqatigut taamaapput, nunaqqatigut kalaaleqatigut aamma oqalussinnaanngillat kalaallisut, tassa tamakkua periarfissinniarlugit atortussat pitsaanerusut, piuminarnerusut pilerinarnerusullu nakkutigineqartariaqarneri eqqarsaatigaagut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aap ilaasortanut qinnutigilaassavara maluginiallaqqullugu mikrofuunersi aatsaat oqaluffigineqarusungaarami aappilleraangat oqaluttaqqullusi, taamaangikkaangat nutserisut malinnaasinnaajunnaartaramik.

Massakkut oqaaseqarumavoq Isumaginninnermut Naalakkersuisoq.

Maliina Abelsen, Isumaginninnermut Naalakkersuisoq (IA)

(nutserisoq kisimi tusaaneqarpoq). Tassa isumaqatigilluinnarpara kalaallit oqaasii pisortatigoortumik oqaasiussasut, kisianni aamma uanga tamakku kingunerivaannga – soorlu anguniagaqanngitsumik oqaatsinik politikkeqarsimanerup ukiut 20-30 matuma siornatigut. Tassa taamaalillunga aamma eqqarsalersippaannga imannak qanoq pisoqassava taamatut angusaqarsinnaalerutta tassa tamatta oqarsinnaalerluta kalaallisoorsinnaalluta. Sunaana angusariaqaripput, soorlu pitsaasumik oqaatsit tungaasigut politikkeqarsinnaavugut, kiap taakku sunagitsigut??? Suunuku atortuulersinneqassasut, taakkortai paasilaarusukkaluarpakka Atassummut tassunga qanoq isumaqarnersut aammalu soorunami aamma ajuusaarutigivara Atassutip saqqummiussaa kalaallisuinnaq saqqummiunneqarmat.

Taava aamma naggataatigut oqaatigissavara pingaarnerpaaq oqaatsit allat mattussutissanngilai, tassa ajornanngiivissumik sanileriissinnaapput. Imaanngilaq aappaannaa imaluunniit tamaasa. Immaqa marluutillugit, qanorooruna susoqarniarloq-una taakku atortuulersinniaanni.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq. Soorlu oqartunga ilaa massakkut kalaaleqatigut aamma pingaartumik allamiut qallunaalluunniit maannga tikikkaangamik ukiorpassuit ilinniarneq ajorput, ilinniarnissaminnut atortussat immaqa – aallaqqaammut oqaatigissavara miserratisariaqanngilarput ukiut taakkua namminersornerulersimanitsinninngaanniit manna tikillugu piareersarnerliorsimavugut, pikkoriffigisimanngippallaarujussuarparput nunami allaminngaanniit tikittut ilinniarnissaannut neqeroornissatsinnut – taanna miserratisanngiivipparput.

Aatsaat massakkut qujanartumik oqaatsinut politikkimik inatsiseqalernitsigut periarfissiissuugut aatsaat taamak pitsaatigisumik, taamaattumik oqartugut ullumikkutut ilinniutaasinnaasut isikkoqartariaqanngillat, pitsaanerusunik ujarlertuartariaqarpugut. Piumanernerusumik, pilerinernerusumik, ilikkarnernerusumillu ujarlertuartariaqarpugut taanna isumaqarpugut tassa angugutsigu pitsaanerusumik piunassuseqartoqarnerulissasoq.

Aamma uani oqanngilagut kalaallit oqaasii kisiiviisa pissagigut, kisianniuna oqartugut una pineqarmammi ilaa oqaatsinik politikki taavalu Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaatsit akuerisaapput massakkullu pingaarnertut oqaasiulerlutik. Kisianni tassani Atassummit pingaartilluinnuqqissaarparput allanik aamma oqaaseqarnissarput, taamaattumik oqartugut meerartatta inuusuttortalu allamiut oqaasiinik ilinniarnissaat assorujussuaq pingaartipparput. Kisianni tassa qanorluunniit pingaartitsigigaluarutta nunami sumiikkaluaruttaluunniit aamma katataqartarpugut allamiut oqaasiinik ilikkarsinnaanngitsunik – ajoraluartumik. Taakkuupput aamma periarfissinneqarnissaat Kalaallit Nunaaniimmata nammineq oqaatsitik kisiisa atorlugit. Periarfissagissaartariaqarpugut pinngitsoornata. Taamaammat apeqquteqarpugut qanoq Naalakkersuisut tungaanninngaanniit isigineqarnerusut taakkua kalaallisuinnaq oqaasillit.

Kisianni tassa atortussat pitsaanerit ujartuartariaqarpagut ilinniarusuttunut kajungilersitsisinnaasut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit.

Harald Bianco (IA)

Kalaallisut oqalussaanga. Ukua Olga Poulsen Berthelsen-ip apequtigimmagit kukkuneqartut atsiorsimasut eqqartorneqartut taakkua, taava una mitsiaakkut takuara kukkuneqartortaqluni, oqarputit atsiorsimasut pingaartillugu kukkuneqanngitsumik allassimanissaa, oqarusukkaluarpit ukua atsiorsimanngitsut kukkuneqaraluarpata pisariaqanngitsut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Finn Karlsen (A)

Taamatut isumaqarsinnaanngilagut taakku uanga nammineq suliarigakku kukkunera uanga akisussaaffigissavara. Kisianni inuiaqatigiit tamarmik malitassaat pivakka uani atsiorneqarsimasut Inatsisartut akuerisaat tassani pivakka atsiorneqarnikut – kukkuneqartariaqanngikkaluartut taakku. Uagut nammineerluta allakkaangatta kukkusarpugut, kikkulluunniit kukkusarput. Kukkunersioqqissaarneqartarput allanit, allattut saniatigut kukkunersioqqissaarneqartarput – tamakku atuaqqissaarneqartarput makkua inatsisissatut siunnersuutit, taakkulu Inatsisartunut saqqummiunneqartarput akuerineqarlutillu ajunngitsutut nalilerneqaraangamik atsiorneqartarput. Taakkuuku pigikka.

Uanga una kukkusimagakku akisussaaffigaara uanga nammineq

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit.

Jane Petersen (IA)

Atassutip oqaaseqartuata oqaatigaa inuusuttorpassuit meeqqat atuarfianniit anigaangamik allanik oqaatsinik atuisinnaanerat killeqartoq, tassunga tunngatillugu Atassutip qanoq taanna ajornartorsiut aaqqinniarlugu siunnersuuteqassamaarpa ? Siunnersuuteqassamaarpisi tassunga tunngasumik ? Taavalu aamma oqaatigineqarpoq oqaatsinik eqqornerusumik atuisalernissaat Atassutip kissaatigaa, eqqortoq sorleq sukkuq qulakkeerniarneqassava, oqaatsinik inatsimmi, qanorlu eqqornerusumik oqaluttalernissaat inuusuttut qanoq anguniarneqarsinnaasoq Atassummiit isigineqarnersoq paaserusullugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Siullermik meeqqat atuarfianniit anisimasut qallunaatut ilikkangitsoorlutik ilinniaqqissinnaanissaminnut periarfissaqanngivissut taakku pingaartittupilussuarput pinngitsoornata periarfissarsiuunneqarnissaat, taanna aamma naalakkersuisooqataanitsinni eqqartortuarparput, taamaallaat aningaasaliinissaq tassani ilinniutinik kalaallisuunngortitsinissaq taanna amigaataammat utoqqatsissutigineqartarpoq, kisianni taanna aporfigisariaqanngilaq piunmassuseqaraanni, kalaaleqatigit aamma periarfissinneqartariaqarmata, assersuutigiinnarlugu qalipaasunngorsinnaanngilarluunniit massakkuq qallunaatut oqalussinnaannginnini piinnarlugu ilinniarsimasutut, kisianni atorineqarput sulisartutut, ilinniarsimasutorpiaq pikkorissutut, kisianni akissarsiaat appasinnerupput ilinniarsimannginnerat piinnarlugu, tassa qallunaatut ajoraluartumik piginnaanerat killeqarmat, taakkuukua sullittariaqaripput aamma, imatut aamma paasineqassanngilaq tassa ajunngilaq ilinniarsinnaalerussi allamiut oqaasiinik ilinniassanngilasi, naamerluinnaq, taamaattumik oqarpugut pingaarteqaarput allamiut oqaasii ilinniartitsissutigineqarnissaat ilikkartinnissaat, kisianni katataasoqartarmat taakku katataasut taavalu periarfissarsiuukkusupparput, uagut aamma peqataarusuppugut taakku periarfissarsiuunnissaannut. Taava eqqortumik oqalussinnaaneq pingaartorujussuuvoq pingaartumik kalaallisut oqaluttut ilaa ullumikkut nunatsinni pingaartumik illoqarfik maanna eqqarsaatigalugu qallunaatut kalaallisullu akuleriittorujussuarmik oqaluttoqarpoq, taava eqqortumik oqaluttoqanngilaq tassani, sapinngisamik kalaallisut oqalussaait eqqortumik oqaluttariaqarpugut qallunaatut akoornagit, qallunaatut oqalukkunik soorunami qallunaatut oqalussapput kalaallisut

akoornagit, eqqortumik oqaatsit atorineqassappata akuugaanngitsumik oqaluttariaqarpugut taannalu aamma ilinniartitsissutigeqqissaarneqartariaqarpoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Nunatsinni najugaqartuusut aammalu avataaninngaanniit tikittut kalaallisut oqalussinnaanngitsut aamma kalaallit oqaasiinik atuilluarsinnaanngitsut pillugit nunatsinni annertoorejussuarmik iliuuseqarpugut. Oqaasileriffik pilersinnikuuarput amerlasoorpassuariarlugu qallunaatut aamma nutserneqartunik ilitsersuutaapput oqaatsit suut pisortatigoortumik sulinerminalornissutigineqarpata tikkuussisut atorineqarsinnaasut, taassuma saniatigut oqaatsinik pikkorissarfik atorluarneqarturujussuuvoq ullumikkut ullaap tungaa paasiniaagama paasivara aningaasaliissutigineqartartut pingajuarterutaata sinnillit atorineqartarput nunatsinni kalaallisut misigisimasut kalaallisullu oqalussinnaanngitsunut ilinniartitsissutigineqarlutik aammalu avataaninngaanniit tikittut kalaallisut oqalussinnaanngitsut kalaallisut ilinniartinneqartunut aningaasat atorineqartarput, taakkunungaluunniit aningaasat annertunerusut atorpavut kalaaleqatitsinnut qallunaatut ilinniarniartunut atuinitsinninngaanniit.

Taamaattumik arlaannaatigulluunniit atugassaalatsitsisoqanngitsutut oqaatigineqartariaqanngilaq, periarfissagissaarpoq aamma oqaatsinik pikkorissarfik siornaminngaanniit Nuummi pilersinneqarpoq immikkoortortaqarfeqalerluni maani najugaqartuusut aamma kalaallisut oqalussinnaanngitsut periarfissaannik tunillugit atorluarneqarporlu. Paasisara naapertorlugu nunatsinni namminersornerup inatsisissaata eqqunneqarnerata paragraf 20 pisussaaffiliisutut misigisimasorpassuaqarporooq suliffeqarfippassuinngooq amerlasuut massakkut taanna periarfissiisutut atorlugu pikkorissaatitsinermik sulisuminnut atorluarusuppaat, taavalu takusinnaavarput ilikkarusupput sulerusupput aamma pisussaaffilerneqarnertik pingaartippaat, taamaattumik apeqqutigineqarpallakkami qanoq iliortariaqarpugummi kalaallisut ilinniassagutta, isumaqarpunga imminut isigisariaqarneq pingaaruteqartuuvoq, imminut piunaffigisariaqarpoq ilinniarusunnermik aamma kajumissuseqartariaqarpoq ilinnarusunnermut. Inuit ukiut 20-t 30-t maaneereerlutik ilikkagaqanngiivissorsimagunik aamma 10 million koruunit ikiorsinnaanngilaat, inuit ataasiakkaat tamatta nammineq piunassuseqartariaqarpugut nunami maani oqaatsit

atorneqartut aqputigalugit annerusumik akulerunnissamut pilluta, taamaattumik inuttut tunniusimaneq angisooq uani piumasqaataavoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq, qujanarlu oqaatsinnut, ilumoorpoq, kisianni una aallaqqaataani oqaatigakku nassuerutigisariaqarpoq ukiut 30-t kingulliit eqqarsaatigalugit immaq 28-t immaq 27-t, ukiut kingullerpiaat eqqarsaatigalugit, ukiut kingullerpiaat periarfissat pitsaassiartorput aamma piumasuseqaleraluttuinnartoqarpoq aamma uani paasiniaasimaninni paasivara paragraf 20 taanna tunngavigalugu namminersornermi inatsit eqqarsaatigalugu, taamaattumik uanga piaaralunga apeqputigivara naalackersuisunut erseqqissaqqullugu, pisortatigoortumik suut pisortat pineqarpat ? Manna ? Imaluunniit maani pisortat suliffeqarfiit taakku pineqarpat Kalaallit oqaasii pingaarnerpaasut, taannaana erseqqissaqqugiga naalackersuisunut ilaa siusinnerusukkulli oqaatigineqartarmat kikkulluunniinngooq kalaallisut oqaluttut qallunaatut oqaluttut pisortaqarfinnut saaffiginnikkunik pinngitsoornatik oqaatsit paasisinnaasaminnik nassuiaanneqassapput, kisianni manna tikillugu ajoraluartumik amerlasoorparpassuit pakatsiinnaarlutik anisarput kalaaliugaluarunik qallunaajugaluarunik oqaaserinngisaminnik nassuiaanneqaraluarlutik paasinngitsoorlugu aniinnartartut.

Taamaattumik piaaraluta nassuiaqqarput qanoq paasisariaqarnerseq taanna, uanga nalunngeqqinnaaraluarpara qanoq paasisariaqartoq, naqqissuserneqartariaqarmat paragraf 20 taanna allassimasoq namminersornermut inatsit..Aamma ilumoorluinnarputit oqaravit inuit immitsinnut piумаaffiginerusinnaasariaqarpugut nunami maani najugaqaratta aamma nunami maani oqaatsit atorlugit ilinniarsinnaanerput periarfissaqarpat taavalu periarfissat taakku atorlugit piumasuseqarluta ilinniarsimasariaqarparput kalaaleqatigut aamma nunaqqatigullu paasisinnaalluartaqaratsigit pingaartumik aamma inuiaqatigiinni sullissigaanni taanna pingaartorujussuuvoq. Massakkut neriuppunga una inatsit aamma oqarnittut illit, atorluarneqarlersimasoq aamma suli atorluarneqarnerulissasoq. Kisianni soorunami pitsanngorsartuartaqarnera oqaatigaara atortussat tamakku eqqarsaatigalugit pitsaanerusoq suli qanorlu isilluta pitsaanerusumik ilinniartitsisinnaaneq kajumernarnerusunngorsinnaanera

eqqarsaatigalugu aamma kikkunnut tamanut, allamiut oqaasiinik atuisunut kalaallit oqaasiinik ilikkarusuttunut, soorunami piumassuseqaraanni ilikkarneqarsinnaapput ajornanngikkaluarpur.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Taava massakkut Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq.

Ove Karl Berthelsen, Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq, Atassutip oqaaseqartuanut inatsisartunut ilaasortamut Finn Karlsen-mut apeqqtigerusuppara eqqartormagut oqaatsinik ilinniarnissamut sakkut atortut tassani Atassutip taakku atortut suunuku itisilersinnaanera itisilersinnaassappagut qujanassaqaq, apeqqtigissavara. Aappaattut taakku atortut taava qanoq ilillutik atuutilersinnaanerannut Atassut politikkeqarnerisooq aamma tassani aperissavara tassami nalunngilarput aamma partii Atassut ukiorpanni naalakkersuisooqataasarlunilu akisussaaqataasarmat taamaalillunilu aamma uani oqaatsinut politikkip atuutilersinneqarnissaanut tunngassuteqartunik assigiinngitsunut aamma akisussaaqataasarsimammat, taamatut qanoq erseqqissaasinnaaneranut uani kissaateqarfigivara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq, aap akisussaaqataasarpugut, akisussaaqataanerput aamma qimarratiginngisaannarnarput aamma oqartarpunga qimarratigissanngilluinnarparput, taamaammat aamma maani inatsisartut aallartinneranni nuaannaarluta oqartarpugut suliarisimasagut nangingneqarneri aamma massakkut takusinnaavarput taanna nangingneqarpoq suliarisimasarput, taamaammat qimarratiginnessinnaanissatsinnut toqqorterfissaqanngilagut aamma taanna ileqqorinngilarput aamma taamaasiornaviannngilagut. Akisussaaqataavugut aamma maani partiit akisussaaqataapput ukiorpassuarni naalakkersuisooqataasarsimapput aamma, Siumut kisimi oqarfigineqartarpoq Siumut kisimi naalakkersuisuusimasutut soorlulu sooq oqaatigineqartartoq susimanata ukiut 30-t uffali ukiut 30-t ingerlanerani aamma partiit allat ukiorpassuarni naalakkersuisooqataasarsimasut akisussaaqataallutik qimarratiginnittutut isigisarpakka, uagut kisianni qimarratiginniannngilagut. Kisianni atortut suut pitsaannerusut oqarpugut, nassaarniartuariaqarpugut atortunik pitsaannerusumik ilinniarnissamut periarfissanik pitsaannerusunik

piumassuseqalersitsinerusinnaasunik inunnut ilinniarusuttunut taanna massakkorpiaq suusinnaanera oqaatigisinnaangilara ataatsimiitsitaliaq aamma suliarineqassooq sunaana aqutigigutsigu pitsaanerussasoq kalaalit oqaasiinut ilinniartitsinissatsinnut nassaarniarnissatsinnut, massakkorpiaq oqaatiginngikkaluarlugu kisianni taanna piumassuseqarfigivarput suleqataaffigerusullugu suna pitsaanerpaassava nassaarigutsigu kalaallit oqaasiinut ilinniartitsinissamut atugassaq sakkussaq pitsaanerua.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartumut nutserisunnguit eqqaamaqqulaassavakka, sukkarsoorujussuarmik oqallerissorsuugavit kataartaortoarakkit, Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqtigiiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Qujanaq, tassa Atassutip oqaaseqartua isumaqtigilluinarparput Inuit Ataqtigiinninnganniit inatsisissat suliarineqarnerat pitsaasuusariaqartoq aamma oqaatsit eqqortumik atorneqarlutillu allassimasariaqartut innuttaasunut taakkua atuuttussaammata atsiorneqarlutillu pisussammaata. Aamma Inuit Ataqtigiinninngaanniit isumaqarpugut uagut inatsisiliortutut siullersaasugut pisussaassalluta inuiaqtigiinni pitsaassutsimik, pitsaasumik takutitsissalluta, uani kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput taanna uterfigeqattaarparput namminersorneq pillugu paragraf 20-mi allaqqasoq, taassumap paragraf-ip nassuiaatitai Atassutip qanoq paasivai ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq, tassa soorunami naatsunnguamik oqaasimininnguit atorlugit soorlu uani oqartugut oqaasimininnguit paragraf taanna allasimavoq paragraf 20, Kalaallit Nunaanni, paragraf 20-mi allasimavoq, kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumi oqaasiupput, tassa kialluunniit paatsoorsinnaangilara. Sumiluunniit pisortani sullissinitsinni tassa kalaallit oqaasii atugassagut, kisianni aamma periarfissiipput kalaallisut oqalussinnaanngitsunut assersuutigalugu maani aamma oqalussinnaatitaapput tassani nassuiaataani ilaavoq, kalaallisut oqaaseqanngikkunik allatut ajornaqaaq uani qinigaasumik, inuit qinigarisimappassuk aamma oqalussinnaavoq naak ukiualunnguit matuma siorna inatsisartuni ilaasortat qallunaaq ataaseq ilaasortaasoq maani

nikassangaarlugu oqallisigineqartarnera allaat inatsisartuni qinigaaffik naatinnagu soraaginnarluni allatut ajornartumik. Partiit maani issiasut ilaasa nikassangaarlugu kalaallisut oqalunnginnera pillugu, qujanaqaaq paasinnittoqartarmat massakkut naligiimmik ingerlalnernikuuvugut maani.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tulliuppoq Siverth K. Heilmann, Atassut.

Siverth K. Heilmann (A)

Qujanaq siulittaasoq, oqartoqartarpoq aamma taallaqarpoq pereersunngooq uteqqissanngillat, aatsaaginnaq Atassutip oqaaseqartuata Finn Karlsen-ip eqqaasaa tassa ilaatigut eqqaaniarlugu Atassutip politikikkikut sulinermini maani oqaluttarfimmi qallunaamik ilaasortaqaarsimanera utikulunneqartuarsimasoq partiiniit assigiinngitsuninngaanniit tusakuluutigisimasarput taanna uniffigisimangilarput. Kisiannili siunissami politikikkikut aaqqiiniarnermi partiit oqariartuutaat tamaasa paasillutigit suleqatigiillutalu anguniagaqarnitsinni suleqataavugut soorlu oqaaseqartutta aamma oqaatigigaa. Puigussanngilarput namminersulivinnissamat tamatta siunnerfeqartugut suliniuteqaratta pitsaasumik taassuma angusaqarfiginissanut, taamaammat kaammattuutigissavara namminersulivinnissamik oqariartuuteqartut aamma oqaatsitta atornerqarneranut siunnerfiit pitsaasumik siunnerfigineqartut angusaqarfigissagutsigit pitsaasumik tamakkua utikulunneq pinnagu suleqatigiinnerli angusarfusinnaasoq anguniarlugu suleqatigiinneruniarta aamma kalaallit oqaasii atornerqarneri maani allannagornaviannngillat manna tikillugu ajornartorsiuterpassuit nutserinermut tunngassuteqartut pikkorrisoqaraluaqisoq kukkunerpassuit ilungersuaatigisarpagut, immitsinnut uparuarsinnaasarpugut kisianni tamakku qaangiutissapput, siunnerfiit suleqatigiiffigutsigit pitsaanagerusumillu alloriarnissaq suleqataaffigutsigu, ersarissaataannaapput, qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq Siverth K. Heilmann oqaasinnut, tassa namminersulivinnissaq siunniunneqarnikuuvoq taamaattumik aqagu taamaasnaviannngilagut kisianni ukiut qassiugaluarnerput namminersulivinnitsinni uanga aamma naatsorsuutigaara soorlu Siumut aamma oqaaseqartuata

Malik Berthelsen-ip oqaaseqartuatut taamanikkussamut naatsorsuutigisinnaavarput kalaallisut oqaluttarfik, una oqaluttarfik kalaallisut oqaluffigineqassasoq namminersulivinnitsinni, taanna ajornartutut anguniagassatut isumaqarpunga ajornartutut taakkartortariaqanngikkipput, ukiorpaaluit aatsaat qaangiuppata aatsaat taamaasiortoqarsinnaavoq, taavalu taamanikkussamut periarfissat ullumikkuminngaanniit oqaatsinik politikkeqalernitsinni periarfissat pitsaanerujussuannngortussaapput ilinniarnissamut. Taava nunatsinni aamma inuit, inuiaqatigiit kiffartuussinissaminnut soqutiginnittut aamma oqaatsit atorlugit ingerlalersimanissaat naatsorsuutiginersinnaavoq, kisianni allat ilaa uani oqaatigineqartoq eqqorpoq aamma, qaqugungaatsiarujussuarmut assersuutigiinnarlugu peqqinnissaqarfimmi sulineq qallunaatut, qallunaat oqaasii annerpaamik tunngavigalugit ingerlatissaaq allatut ajornartumik. Ilinniarluarsimasut ingerlatsiviit tamakkua allatut ajornartumik ingerlapput, kisianni qinikkatut sulineq taanna allarluinnaavoq inuit tassani naatsorsuutigilluinnarpakka namminersulivikkutta kalaallisut oqalussinnaanermut tamarmik piginnaaneqalersimassasut maani aamma isersimasut qallunaatut ullumi oqaluttut piomagunik sapernarnaviannngilaq taamanikkussamut aamma kalaallisut oqalussinnaalersimassasut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Siulittaasoq qujanaq, uani oqaluttut ilaannit ilaatigut apeqqutigineqarpoq qanoruna iliorutta kalaallisut oqaatsigut pingaarnersatut aammalu pitsaanerpaamik atorineqartutut anguneqarsinnaasut. Ilaatigut aqqutissaavoq oqaatsit pillugit eqqarsariaaserput pingaartumik kalaallisut oqaatsigut pillugit eqqarsariaaserput allangortikkutsigu inatsisit atuutilersut malillugit pingaarnertut oqaatsit atulerutsigit kalaallisut oqaatsigut allanit oqaatsinit pingaarnertut atulerutsigit isigilerutsigit taava kalaallisut oqaatsigut atulissavagut. Assersuutigiinnavillugu taasinnaavara maannakkut eqqarsartaaseq assersuutiliullugu taaginnarlugu oqaatigisinnaavara soorlu kalaaleq kalaallisuinnaq oqaluttoq arlaannut allaffinnut saaffiginnikkuni qallunaatut oqaluttumut saaffiginnikkuni taava maannakkut aperineqartarpoq taanna saaffiginnittoq kalaaleq aperineqartarpoq oqalutsimik pisariaqartitsivit, uffalu taanna kalaaleq nunaminiilluni oqaatsini atorlugit saaffiginnittoq aperineqartoq oqalutsimik pisariaqartitsinersoq killormoortussaavoq. Imaattussaavoq taanna kalaallisut oqalussinannngitsoq nunatsinniittoq aperineqassaaq oqalutsimik

pisariaqartitsinersoq tassa taanna eqqarsariaaseq killormut saatsikkutsigu taava iluaqutaassaqaq nunatsinni kalaallisut oqaatsitta pitsaanerpaamik atugaalernissaanut maannakkut inissisimaneq imaakkajuttarami kalaallisut oqaatsigut pingaannginnerusutut kalaallisut oqaluttoq aperineqarluni oqalutsimik pisariaqartitsinersoq uffalu una nuna allamioq allatut oqaluttoq aperineqartariaqartoq kalaallisut oqalutsissamik pisariaqartitsinersoq, tassa eqqarsartariaaserput tassuuna aamma allangortittariaqaratsigu, qunanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Tassa pingaartumik massakkut oqaatsinut politikki pillugu sulinitanni namminersulernitsinnilu kalaallit oqaasiisa pingaarnerpaatut inissisimanerani paragrafimi ikkussereernitsinni ilumoorluinnarpoq uanga isumaqarpunga Karl Lyberth, Siumut, eqqortumik oqaluttoq kinaluunniit kalaaleq kalaallisuunik oqaluttoq saaffiginnikkuni taanna aperineqartariaqanngilaq nutserisumik pisariaqartitsivit, illuatunngaanut una nutserisumik pisariaqartitsivoq, tassa mumittariaqarpoq. Massakkut ima ingerlavoq soorunami nalignnaasoq aatsaaginnaq oqaatigivat taamatut ingerlavoq. Unajuna aamma oqaatigilaarniarlugu oqaatigivara kalaallit oqaasii ajornartorujussuartut ilinniagassatut oqaatigineqartuartarput, kisianni aasaq manna radio tusarnaarparput japanimioq Kalaallit Nunaaniillatsiarsimasoq qaammatiminnguit, ilinniartinneqarnani, namminerpiaq ilinniarluni soqutigigamiuk, taava Kalaallit Nunaata radioatigut apersorneqarpoq kalaallisut, kalaallisut oqaluppoq tamatta paasivarput. Tassa aamma tassaniippoq aamma ilumoorpoq piimagaanni ajornarsimanngilaq aamma uagut piimagutta nunamut allamukarluta ilinniarsinnaavugut imaluunniit maaniikkaluarluta oqaatsit allat piimasagut soqutigisagut aamma ilinniarsinnaavagut, kisianni tassa uagut imminut piimaffiginerput tassani apeqqutaagami.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq Atassutip oqaaseqartua Finn Karlsen qutsavigaarput, utoqqatserpunga suli oqaaseqartoqarumavoq Atassutip oqaaseqartuanut, Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit.

Naaja Nathanielsen (IA)

Finn Karlsen isumaqatigilluinnarpara oqarmat oqaatsit ilinniarnissaanut qaammatini arlalinni periarfissaqaraani annertuumik nikittoqarsinnaasoq. Taamaattumik oqaasilerisut pillugit suleqqinnitsinni oqaatsit ilikkarnissaanut sinaakkusiisariaqarpugut pingaartillugu ingerlanneqarnissaa anguniarlugu. Assersuutigalugu sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri marluk ilinniarnissamut immikkoortillugit atorneqartarsinnaaput, taamaaliortoqarneratigut kalaallisut ilinniarnissaq pimoorullugu ingerlanneqarsinnaasaaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit, tassani maanakkut piumasaqarsinnaavugut pinngitsoornani periarfissiivugut ilinniarnissamut - kisianni aamma soorunami atorfilittagut qaffasissumik qallunaatuinnaq oqaluttut atorfeqaraangamik aamma sulisarpugut sivisoorujorujussuarmik nalunngilarput sulisartut, taava tiimerpassuit, tassa uanga naalakkersuisuunikuugama paasereernikuurput aamma sulisunnguakasigut sulisunnguagut ilaa piffiissarujorujussuaq tiimerpassuit atorlugit sulisariaqartarput qimaqattaarsinnaanagu taamaattumik nassaarniartariaqartugununa piffissamik, suna piffissaq pitsaanerpaava tamakkununga soqutiginnittunut ilinniartitsinissaq suliaat qimatsiinnariarlugit, ilinniarnissaannut neqeroorfigeqattaaginnaralarutsigit kinguarsaasussaavoq suliassaannut nalunngilarput. Massakkut aamma naalakkersuisut akornanni takusinnaavarput ullut tamaaviisa naqqiissutinik takkuttoqarpoq, kukkusaqattaarput ulappupput sulisui, ulaperujussuarnerup piliaanik kukkunerit amerlapput taamaattumik ullut tamaaviisa takkuttoqarpoq iluarsiiissutinik naqqiissutinik tamakkulu aamma uagutsinnut putusaataangaatsiartarput. Kisianni tassa taamaannera pillugu sulisut atorfillit qallunaatuinnaq oqaaseqartut piffissamik sumik periarfissaqarnerisut aamma paaseqatigeqqissaarlugit taamatut ilinniartitsinissaq pingaaruteqarpoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Finn Karlsen, Atassut, qutsavigaarput, oqaaseqartussaq partiinngaanniit kingulleq Loritha Henriksen, Kattusseqatigiit Partiat.

Loritha Henriksen (KP)

Qujanaq,

Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuut Kattusseqatigiit Partiianiit imatut oqaaseqarfigissavarput:

Naalackersuisut oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuutaat tamaat misissoreerlugu allannguutissatut siunnersuutigineqartut, tassalu oqaatsip “Inatsisartut” qallunaatut atorneqartarnissaanut Inatsisartut Siulersuisoqarfiata saqqummiusnaanut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuutip oqaaseqaatitai ilanngullugit qallunaatuani “Inatsisartuts lov “Inatsisartutlov-imut allanngortinneqarnerat tamakkiisumik akueraarput.

Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi Inatsisartut Inatsisilioriaatsinik Sullissiviata siunnersuutigisaa § 6, imm. 3-mi allannguutissatut siunnersuutigineqartoq aamma tamakkiisumik taperserparput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Loritha Henriksen, Kattusseqatigiit Partiiata oqaaseqartuannut, inatsisartuni oqaaseqartoqarumasoqarnerluni ?

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Tassa oqaatsinut politikki pillugu Loritha Henriksen, Kattusseqatigiit Partiiat sinnerlugu oqaatigerusukkiga illit oqaatigigakku allannguutissatut siunnersuutigineqartut pigigit, taakku suut pivigit ? Taassumallu aappaatigut apeqqutigerusppara oqaatigivat inatsisartut siulittaasoqarfiata saqqummiusnaanut tunngasoq aamma eqqartorpatit inatsisartut siulittaasoqarfia uani saqqummiussinermi apeqqutigerusppara suut pineritit ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq, Loritha Henriksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

Loritha Henriksen (KP)

Taanna misissorsimavara quppernerni 23-ni, tassanillu erseqqissumik isumaqarpunga oqaatigineqartut aammalu aallaavigineqartut tunngavigalugit takiisuuliornissara oqaatsinik

pisariaqartissimangilara isumaqarama tassani annertuumik aamma erseqqissumik oqaatigineqartut. Taanna immaqa iluarsisutininik allassimasussaagaluarlugu taanna allannerliuinerusimassaaq, inatsisartut inatsisissaattut oqaatigisakka tassa imaapput, taakkua 23-t iluanni inatsisissatut saqqummiussat taakkua pivakka aamma oqaatigerusuppara imatut isumaqaqqunnginnassi uagut kalaallit oqaasiisa politikkit pillugu oqaaseqarnissaq pingaarteqigipput aammalu ima paaseqqunngilara oqaatsigut soqutiginningsigut taamak naatsigisumik oqaaseqartugut isumaqarama annertuumik taakkua quppernerit 23-t iluanni erseqqisarneqarsimasut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Taava apeqqutigerusuppara naalakkersuisut oqaatsit pillugit politikkipaannut saqqummiussaasut suliffeqarnermut atuumassuteqarnerummat Kattusseqatigiit Partiianut apeqqutigerusuppara taassuma avataani inuiaqatigiinni inatsisitaatta tassa paragraf 20 namminersorneq pillugu inatsimmi Kalaallit Nunaanni oqaatsit pingaanerit tassaapput kalaallit oqaasii, qanoq ilissi partiitut pisussaaffiliisutut paasivisiuk ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq, Loritha Henriksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

Loritha Henriksen (KP)

Qujanaq, tassa namminiilivinnissaq pillugu aamma oqallinnitsinni Kattusseqatigiit Partiiat tassani oqariartuuteqarsimavoq annertuumillu aamma kalaallit oqaasiisa akuerineqarnissaat sulissutigisimallugu. Nalunngilarput oqaatsit pisortatigoortumik ullumikkut akuerineqartut taakkuali isuqarpugut aamma suliffeqarfinni taassuma akuerineqarnerata kingorna suliffeqarfiit arlallit aamma nammineq sulisuminnut annertuumik suliaqalersimapput ilinniartitsillutillu kalaallit oqaasiinik. Uangalu taanna oqaatigerusuppara tassani alloriarneq annertoq aamma suliffeqarfinnut allanut tuniluuttoq pilersinneqarsimavoq. Tassa imaappoq Kattusseqatigiit Partiiata aamma tassani nammineerluni oqaatsigut politikkeqarnini aallaavigalugu tamaviaarutigisimavaa aamma oqaatsitta akuerineqarnissaannut, pisortatigoortumik akuerineqarnissaannut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Tassa naggataarutaasumik apeqqutigerusullugu Kalaallit Nunaanni oqaatsit pingaernerit tassaapput kalaallit oqaasii, Kattusseqatigiit Partiiat sinnerlugu qanoq pisussaaffiliisutut paasivisiuk ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq, Loritha Henriksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

Loritha Henriksen (KP)

Soorunami oqaatsigut tassani pingaernerutittuaannassavagut kisianni aamma pingaarteqaarput oqaatsit allat tassani atorneqarlutik ammaaffigineqarnissaat nalunngilarput uagut nunatsinni annertoorujussarmik ilinniartitaanerup tungaatigut aamma suli amigaateqartugut aammalu tamakku angussagutsigit aamma allat oqaasii iserfigeqqaartariaqarpagut. Taannalu Kattusseqatigiit Partiianningaanniit ataqqivarput nunarput avataaninganniit tikilluaqqusilluni pissappat aammalu oqaatsit tungaatigut mattussisariaqannginnatta. Kisiannili kalaallit oqaasii pingaarnertut tassani attuumassuteqarlutik aallaavigineqarnissaat pingaatitatta ilagilluinnarpaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, aamma Kattusseqatigiit Partiiata oqaaseqartua Loritha Henriksen qutsavigaarput, taava Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq inaarutaasumik oqaaseqaateqassooq, minutsit qulit.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq, Ilinniartitaanermut Kultureqarnermut Ilisimatusarnermullu Ilageeqarnermullu Naalakkersuisutut qujavunga matuma oqaatsinut polikkissaq pillugu massakkut oqaluuserineqarnissaanut siullermeerneqarnerani oqaatigineqartunut. Matumani partiini assigiinngitsuninngaanniit oqaatigineqartut oqaatigisariaqarpara tunioraasorujussuusut aammalu taakkua takutilluinnartorujussuugaat ilumut piffissaq sivikitsoq atorlugu oqaatsinik politikkissap

suliarisinnaannginneraat takusinnaagipput. Assigiinngitsorpassuit tikkuartorneqarput pingaartitassatut ilanngunneqarnissaat taamaammat qujarutigeqalugu isigivara akuersaarneqarneq uuma oqaatsinut politikikkissamut oqaaluuserineqarnissaa aappassaaneerneqarnissaa pingajussaaneerneqarnissaalu aatsaat upernaamut pisussanngormat.

Taannalu piffisaq aamma tamatta pisariaqarteqigipput tamatta takutikkatsigu.

Tassa kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput, tamana taamatut namminersorneq pillugu inatsimmi paragraf 20-mi akuerigatsigu pisussaaffiliivoq aamma tamanna peqqissaartumik politikikkut tunngavilerneqarnissaanik, tulleriarlugit maani partiini assigiinngitsuninngaanniit oqaaseqarfigineqartut tigullattaassagukkit.

Siullermik Inuit Ataqatigiinninngaanniit oqaaserineqartut apeqqutaannut tassalu Inuit Ataqatigiinnit oqaatsinik atuinerup sukumiisumik qulaajarneqartariaqarnera naalakkersuisut isumaqatiginaat imatut akissaanga. Naalakkersuisut pingaartippaat oqaatsinik atuinerup sukumiisumik malinnaavigineqarnissaa, ilisimatitsissutigisinnaavaralu oqaatsinik atuinerup ulluinnarni malinnaavigineqarnissaa Naalakkersuisut Oqaasileriffimmut tunniunnikummagu. Soorlu aamma Oqaasileriffik inatsisissatut siunnersuutip matuma pilersinniarneqarnerani aallaqqaataaniilli suleqataalluinnarsimasut, Oqaasileriffiup suliassai pingaarnerit ilagaat kalaallit naggueqatigiillu oqaasi misissuiffigissallugit taakkulu pillugit paasissutissanik katersuinissaq, oqaasiliortut pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni ilaatigut oqaasiliortut sunik suliassaqarnersut allaqqavoq. Assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq oqaasiliortut suliassarimmassuk kalaallit oqaasii pillugit atortussat qaammarsaataasut siammartissallugit atuaassiat piffissami aalajangersimasumi saqqummersartut kulturimut tunngasseqartut aqputigalugit. Immikkoortoq aappaanni 2-mi aamma allassimavoq naalakkersuisut pisinnaatinneqartut oqaasiliortut sulianik immikkoortut 1-mi taaneqartumut assingusumut allanik suliassissinnaallugit, taassumalu saniatigut naalakkersuisut paragraf 5-mi pisinnaatitaallutik oqaasiliortut ataani ataatsimiitsitaliornissaminnut suliassaannik immikkut ittumik suliassissinnaallugit.

Tamaalilluta tassani Inuit Ataqatigiit kissaatigisaat isumaqarpugut aamma tassuuna suliassatigut ingerlatitseqqissinnaanermik periarfissiisoq. Soorunami uani taaneqartutuut aamma apeqquserneqarmat Naalakkersuisut oqallitsitsinissamik qanoq periarfissaqarnersut tassani aamma taassavara iluoommat uani politikikkissap saqqummiunnerani pisariaqartikkatsigu suli aamma

annertunerusumik oqallitsitsinissamik pisariaqartitsilluta, tamannalu oqallitsitsinissaq suli pisariaqarmat aammalu kissaatigineqarmat periarfissat atussavagut. Aamma Naalakkersuisuniit soqutivarput nammineq tassani periarfissatta iluani aningaasaliinikkut aammalu aqputtissuunikkut tamanna piviusunnortinniassallugu. Tassa isumaqarpugut naalakkersuini inatsisissap uuma piviusunnortinnissaanut suli piffissaq atorluarsinnaallugu innuttaasut oqaloqatigissallugit qanoq oqariartuuteqarnerisut aamma ilanngutissallugu, naak tusarniaanerit ingerlasareeraluartut taamaattorli tusaasinnaavarput suli innuttaasut akornanni oqaatsinut politikkissaq naammassivitsinnagu suli oqallikkusuttoqartoq.

Aamma Siumukkut Malik Berthelsen saqqummiussaani assigiinngitsorpassuarnik tikkuartuinerana aamma taperserlugu aamma taakku tapersiutitut imatut eqqarsaatigalugit ilumoorpoq assigiinngitsorpassuit misissoqqaartariaqarigut. Aamma assersuutigalugu taakkartukkat aviisit saqqummertartut usassaarutit ilumut qaqugukkut piunnaqqissavagut kalaallit oqaasiinik atuilernissaat taakku erseqqinnerusumik qanoq inatsisiliussavagut qanoq oqaaseqartariaqarpugut ilumut tassani taamatut taperserumavakkit.

Taava Malik Berthelsen saqqummiininni apeqquteqaatit uani atualaassavara issuaalaarpunga “Naggataatigut Naalakkersuisunut apeqqutigerusupparput oqaatsitigut piginnaasanik amigaateqarnerup inuiaqatiinni inooqataasinnaanerup mattussiinnangilaq aammali atugarissaarnissamat iluaqutissat ilinniaqqinnerup periarfissittagai mattuttarpai” taanna issuariarlugu imatut aperigavit, tamatumunnga Naalakkersuisut qanormita pilersaaruteqarpat, Naalakkersuisuni pilersaarutini ilinniartitaanerit siuarsarluarnerisigut taanna pitsannorsartuarnissaallu anguniartuassavarput ilinniartitaanikkut pitsannorsaanikkut taana anguniartuassallugu.

Taava apeqqutit, apeqqutigisappit aappaattut, suliffeqarfiit oqaatsinut politikkiliorsimanningerlutik pillugu unioqputtissimannertut tunngasoq tassani apeqqutigigakku oqaatsinut politikkiliornissaminut imaluunniit akiligassinneqareerunik puigugaassanerlutik. Tassa taanna periarfissaasinnaavoq suliffeqarfiit oqaatsinut politikkiliorsimanningsut kinguneqartitsinissaq tassani atornerarsinnaammat. Suli maannamat taanna aalajangiiffigineqanngilaq, taamaattumillu aamma matumani periarfissaqassaagut aamma malitassiuinermi qanoq ittumik kinguneqartitsinissamik

aalajangiisinnaassalluta, tamannalu isumaqarpunga partiit assigiinngitsut suliap uuma suliarinerani aamma iseqqissarumaaraat.

Taava Demokraatit aamma oqaatsinut politikkissami oqaaseqarnerminni aamma, aamma soorunami nammineerlutik tassani apeqqusiinerat siullermik, tassa oqaatsit suut suliffeqarfiit nammineq aalajangersinnaagaat atussallugit. Tassa tassani siunertaagami suliffeqarfiit nammineerlutik oqaatsimut politikkiliornissaannut qanoq isikkoqassanersoq aalajangersaaffigineqarsinnaalluni, tassa suliffeqarfiit nammineq soqutigisarigunikku suliffeqarfimminni oqaatsit, oqaatsinik politikkissaq qanoq ittuussanersoq namminneq pilersaarusiorniartussaavaat. Suliffeqarfiup assersuutigalugu pingaartikkuniuk uani avammut tunisassiornermi pingaarluinnarpoq tuluit oqaasii aamma atorneqassasut taava oqaatsit ukua kalaallit oqaasiisa pingaartinnerisa saniatigut aamma pilersaarusiorsinnaapput sulisumi tuluttut annertunerusumik ilinniartinneqarnissaat, taamatut Demokraatit taanna oqaatigisaat taamaalillugu pivara.

Aamma oqaatinut politikkip suliffeqarfinni naammassineqanngippat qanoq iliortoqarsinnaanissaanut aamma aatsaannguaq taasakka utersinnaavakka, upernaamut kinguartinneqarneranut sammineqarsinnaasut tassa taakkua ilagimmassuk, imaluunniit aamma taamatut isikkoqartillugu pissagaluarpas aamma nalunaarusiornikkut pisussaaffilersuisoqarsinnaammat, tassa periarfissat taakku arlaqarsinnaallutik.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, oqaluffissarititaasoq sinnilaarlugu oqaaseqarnerani apeqqutigissavara Kultureqarnermut Ilinniartinaanerut, Ilageeqarnermut Naalakkersuisumut inatsisartuni ilaasortaninngaanniit oqaaseqaateqartoqarumanersoq ? Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Tassa naalakkersuisumut apeqqutigerusuppara namminersorneq pillugu inatsit paragraf 20 taanna Kalaallit Nunaanni oqaatsit pingarnerit tassaapput kalaallit oqaasii, naalakkersuisooqatigiit taanna qanoq pisussaaffeqartutut isigivaat ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Naalakkersuisooqatigiit taanna paragraf 20 soorunami pisussaaffeqarfiusutut isigivarput. Siullermik uanga taasavara taamatut paragraf 20-mi kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput tassani taanna pingaartilluinnassagutsigu pisussaaffiliisutut imatut isisariaqaratsigu aallartiffigalugu soorunami oqaatsit pileqqaarnerani taanna pisinnaatitaaffik oqaatsit atorlugi attaveqaaqatigiinneq inuit attaveqaaqatigiinnerat pingaartillugu kalaallisut oqaatsit pisortatigoortumik pingaarnerpaajuppata taava taakku oqaatsit atuleqqaarneraniilli soorunami sanngisuunngussallugit aammalu nukittuunngussallugit Naalakkersuisut aamma pisussaaffigaat. Tassuuna pisussaaffik naammassiniarneqarsinnaavoq angajoqqaat oqaaserisaannik meeqqamullu oqaatsinik atuinerani tapersersersussallugit ilinnniartitsineranni aamma saniatigut meeqperivitsialammi atuarfitsialammi oqaatsit taakku nukittorsassallugit taamaalillugit kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiuneri meeqqat ilitsoqqutaralugu aamma nukittuffigereerlugu aamma perorsinnaanngoqqullugit.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Kultureqarnermut Naalakkersuisumut apeqqut naatsoq. Uani saqqummiigavit saqqummiussanni, saqqumiussissummi taanna qimerloorluaraanni oqaatigisariaqarpoq ataatsimilluunniit nutaartaqanngilaq kingumut pereersimasunik oqaluttuarnerinnaavoq, oqaatsivut pillugit pisortatigoortumik oqaasiulersut pillugit pilersaaruteqannginnassi annerusumik ? Nammineq eqqarsaateqarsinnaannginnassi nutaaliornissamik ? Taamaattumik partiit aperivisigit arlaannik isumanik pissarsiorlusi ? Nammineq soqannginnassi ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Oqaatsinut politikkissaq una upernaarli saqqummiunneqartussaq taamaalillugu massakkut naammassisussanngorlugu aammalu aallartinneqartussanngorlugu saqqummiupparput. Saqqummiunnerani pisussaaffiliinera oqaatsinullu politikkinut tunngaviliisinnaanera ataatsimoortumik isigalugu pingaarutilittut isigigaluarlugu taamaattorli isumaqarpugut aamma suli sunnersinnaanerullugu, taamaattumik piffissaq sivilisunerusoq aammalu maani inersuarmit oqaatigineqartut aammalu innuttaasut akornanni suli oqaloqatigiinnissamut pisariaqartitsisoqarnerna tusarsinnaallugu isumaqarpugut suli periarfissaqartugut oqaatsinut politikkissap aamma immersornissaanut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Taava Bitten Høegh-Dam, Siumut.

Bitten Høegh-Dam (S)

Apeqqutigerusulluguuna ilinnut Naalakkersuisuni oqaatsit suut atorlugit oqaluttarnersusi ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq soqutiginninnnut, Naalakkersuisuni oqaloqatigiinnermi ataatsimiinnermi kalaallisut oqaatsit atorneqartarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Arlaleriarluni oqaatigineqarpoq Naalackersuisut siuliisa saqqummiussassaat ingerlatiinnarsimallugu, tassa paasivara isummersuutigineqarsimanngilaq paragraf 20 pissaaffiliisoq inatsit massakut atulernikuuvoq assigiinnequtaa, isummersuutigeqqaarsimanagu saqqummiunneqarnera uppernanngitsuunngilaq apuukkusuppara ilinnut, isummersuutaasussaavoq tunngaviusumik nunatsinni massakut pisortatigoortumik oqaaseqaleratta. Soorunami taanna aallaavigalugu suliaq naalackersuinikkut ingerlanneqartussaavoq, taamaattumik taanna uggorilaanngitsuunngilara, apeqqutigerusukkigaanga ilinniartitaanermut naalackersuisuugavit maannakut inatsit nutaaq atulersoq, tassalu pisortatigoortumik oqaatsivut kalaallisut oqaasiulersut ilinniartitaanikkut kalaallisuinnaq oqalussinnaalluni ilinniartinneqarsinnaalernissaq tassa imatut paasissanngilaq qallunaatut oqaluttariaarulluta tuluttut oqaluttariaarulluta kisianni tamakkuninngaluunniit oqalussinnaagaluarluta kalaallisuinnaq oqalulluta ilinniartivissorneqarsinnaalernissarput aamma allagartartaassutigisarsinnaanissarput qaqugu pilersinnaasoq illit takorloorpiuk ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq (IA)

Apeqqummut ersarissumut qaqugu takorloorsinnaaneripput kalaallit oqaasii atorlugit soraarummeersinnaaneq ilinniagaqarnermut eksamen-sinnaaneq taakku kalaallit oqaasii kisiisa atorlugit takorloorutinni piffissaq isumaqarpunga sivisooq takorloortariaqarlugu. Uani eqqarsaatiginngitsoorsinnaanngilara naalackersuisutut oqaluttuarisaanerput, oqaatsitigut oqaluttuarisaanitta inissisimanera qiviartuartariaqaratsigu, oqaatsit suut atorlugit ilinniartitaaneq ingerlanneqarsimava suna anguniarlugu allamiut oqaasiinik ilinniartariaqarsimavugut taakkua peqqutigalugit sooq qallunaatut oqalulluta ilinniartitaasimanerput tamarmik sunniuteqarluinnarmata massakkumut suli inissisimanitsinnut. Taamaammat suna anguniarlugu ilinniarnarput nunanut allanut sanillersuulluta ilinniagaqarnerput taakku aallaavigalugit peqqussutaajuartarpoq aammalu anguniagaajuagaassalluni allamiut oqaasiinik aamma ilinniagaqarluta atugaqarlutalu ilinniarnissarput. Kisianni aamma una tikinneqartoq tikinngitsoorusunngilara aamma Atassutikkut apeqquteqaamminni aamma pisaat, Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasiisa pingaarnerpaatut

ilinniagaqarnermut tunngatillugu kalaallisut oqaasiinnallik qanoq periarfissaqarnermut. Ilinniagaqarnermut naalakkersuisutut aamma taanna pingaartilluinnarpara aamma suliassatut pingaarnertut isigalugu qanittumilu periarfissat ilaattut misissortinniarpata kalaallisuinnaq oqaasillit ilaatigut ajornakusoortinneqartarmata soorlu qalipaasunngorniarunik imaluunniit sanasunngorniarunik qallunaatut 5-simanngikkunik 6-simanngikkunilluunniit ilinniagaqarnermut tassunga pisinnaanngitsut. Taassuma inatsisip qanoq ililluni killilersuinnginnissaa kalaallisuinnaq oqaluttunut ilinniagaqarnissamut periarfissarsiuutissallugu. Isumaqarpunga aamma maani inimi tamanna soqutigineqarluinnartoq aamma ataasiinnarmik kalaallisut oqaluttuinnaat pinnagit aamma uani pisinnaatitaaffiit ilinniagaqarnermi assigiinngitsut aamma misissorneqartariaqarput soorlu assersuutigalugu ordblind-it ilaa atuarsinnaanatik qanoq aamma silaqassusertik nammineq atorlugu ilinniagaqarnermi qanoq aamma periarfissaqartariaqarpat, tassa tamakkuupput assigiinngitsut ilinniartitaanerup iluani aaqqittariaqakkagut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, taava Karl Lyberth ,Siumut.

Karl Lyberth (S)

Siulittaasoq qujanaq. Eqqumiigineqarsinnaagunaraluartoq ilinniartitaanermit kulturimullu naalakkersuisumut apeqqutigissavara oqaatsit pillugit politikki qaqugu atorunnaarsinniarneraa uani eqqarsaatigivara ilinniartitaanermit kultureqarnermit naalakkersuisup atorunnaarsitaa kulturi pillugu siunnersuisoqatigiit atorunnaarsippot, kulturip ullua atorunnaarsippoq, meeqqat angajulliit atuarnermit pisartagaat peerniarneqarpoq, tamaattumik paaserusunnarpoq oqaatsit pillugit politikki qaqugu aamma taanna atorunnaarsikkusunneraa.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaatsinik politikkip inatsisiliunneqarnera pilersinniarnearpoq massakut eqqartorneqarpoq oqaatsit taamaattut pisariaqanngillat uani apeqqutigissallugit.

Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Qujanaq, tassa toorsigama aatsaakkanek illit nassuiaaninni angumerinngitsooriaratsigu taanna apeqqutigisarput oqaatigissanngitsoralugu toorsigaluarama, kisianni ajunngilaq

oqaaseqarfigilaaginnassavara. Siornatigut namminersornerunerup sioqqullugu lærlingeqartarallarmat kikkut tamarmik lærlingiisinnaapput ilinniartut, ullumikkut pikkorissorujorujussuarmik qallunaatut oqalussinnaanngitsunik sanasoqarpoq, mekanikereqarpoq assigiinngitsunik, kisianni namminersornerulernerup kingorna allanngorpoq aatsaat qallunaatut imak pikkoritsigigussi ilinniarsinnaavusi. Tassa taannaana apeqqutigigipput qanoq isumaqarfiginerit apeqqutigigaluarakku, kisianni tassa paasivara aatsaaginaq akigavit. Kisianni ilumoorpoq ilinniartut, massakkullu aamma ilinniarniarluni qinnuteqarnera aamma ajornakusoortorujussuupput. Soorunami inuit nammineq pisussaaffigigamikku nammineq ujarlernerminni praktikkerfissaminnik periarfissaqanngitsut ilinniarnaviangillat. Tassa killilersuivoq nammineq tassani, kisianni qanga lærlingeqartarallarmat ittangagaluqisoq pissuseq kisiat pitsarujusuvoq taamanikkut lærlingeqartarnera lærlingit atorallarmata, massakkut ilinniarniarneq assorujussuaq ajornakusoorunarpoq inuutissarsiutinik ilinniarneq eqqarsatigalugu, makkua ilinniarfiit qaffasinnerusut eqqarsaatigalugit ajunngivippoq kisianni inuutissarsiutinut ilinniarniarnermut periarfissat akunnattoortorujorujussuupput praktikkerfissat apeqqutaasorujussuugamik. Taamaattumik nassanngikkaanni tassa ilinniarsinnaanngilaq, taamaammat taakkua pillugit qanoq isumaqarnerseq massakkut naalakkersuisoq apererusuppara pingaartumik aamma kalaallisuinnaq oqaasillit eqqarsaatigalugit kalaallit oqaasii pingaarnerpaatut atuutilerneranni inatsit periarfissiisoqarnerani nalaani.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Tassa ukua soorlu kalaallisuinnaq oqaaseqarlutik ilinniagaqarniartut saniatigut tapersorneqarnissaat saniatigut aamma isumaqarpunga oqaatsinut politikkeqarnermi aamma eqqarsaatigineqartariaqartoq aamma ilinniartitsisuusut taakkununga ataasiinnarmik oqaaseqartuuppata eqqarsaatigalugu uani danskisuinnaq oqaaseqartuuppata aamma qanoq pisussaaffilerneqarnissaat taakkua aamma eqqarsaatigineqartariaqartoq. Kalaallinik ilinniartitaqarunik namminerlu taanna kalaallisut oqaluffigisinnaanagu pisussaaffiliinermi aamma

taakku ilanngunneqassaanninnerput, taamatut pisussaaffilerlugit imminnut oqaatsitigut paaseqatigiissinnaasuullutik ilinniagaqarnerup naammassinissaanut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Akitsinnguaq Olsen, Siumut.

Akitsinnguaq Olsen (S)

Qujanaq, oqaatsigut tassaapput pisortatigoortumik oqaaserineqalertussat aammalu Namminersorlutik Oqartussani inatsisini allassimavoq, taava massakkut naalackersuisuutitaqartut peqqissaartumik tunngavissaqarluni oqaatsinik inerisaaqqinnissaq inatsisip suliareqqinneqarnissaa oqariartuutigivaa, taassumalu iluani aamma nuannaarutigisannik apeqqutigissamaakkakka aamma akissuteqarfigereerpai tassa kalaallit kalaallisuinnaq oqaluttut aamma qanoq iliuuseqarfigineqarnissaat pingaaruteqarmat. Taava uani ilaatigut Oqaasileriffik oqaasiliortut suliassaattut taanna ilaatigut tikkuussissutigineqarpoq, kisianni aamma tulluassagaluarpoq massakkut naalackersuisuusut, naalackersuisuusimasut qiammiartuutigiinnarnagit qanoq iliorsimani iliorsimanninneriluunniit oqaluttuarisaanerlu kisiat toqqorfigalugulusooq oqariartoqattaarnek taanna piinnarnagu siunnerfinnik aamma aqqutissiuutissanik aamma ersarissunik saqqummiisoqarnissaa aamma kissaatiginassagaluarpoq. Taamaammat taassuma saniatigut Oqaasileriffik aap suliassat taakku tigummivaat aammalu sakkussanik inerisaassapput ilumut, taassuma saniatigut Naalackersuisut sunik oqariartuuteqarniarpat maannangaaq ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq (IA)

Qujanaq kaammattuutinnut, taakkulu kaammattuutit aammalu tapersiutit isumaqarpunga maani naapertuuttuusut. Naalackersuisut oqaatsinut politikkipissami pingaartilluinnarpaat tassa oqaatsit politikkipissap uuma aamma imarisaa pingaartillugu tassaasoq kalaallit oqaasigut oqaasiusut pingaarnerpaajusut, taassumalu aamma malittarisassai assigiinngitsut akisussaaffiit aamma soorunami takusinnaallugit aammalu piumaffigisussaallutik imminnut qanoq ittunik taakku

naapertuuttumik suliarineqassanersut, assigiinngitsut aqputigalugut tamatuma nukittorsarnissaa pisussaaffiliineratigut ukua taakkartorsinnaavakka soorlu ilinniartitaanikkut oqaatsit qanoq inissisimanissat qanorlu aamma ilinniartitaanermi meeqqat mikisullu ilinniartullu anginerit soorunami atuineranni tassani inissisimaneera qulakkeerluinnassallugu aammalu taassuma kalaallit oqaasiisa assigiinngitsutigut kulturi iluani ineriartortilluarneqarnissaa aamma pisussaaffigaarput aqputissiuutissallugu periarfissallu aamma tassani pitsaasut atuutilersinniassallugit. Tassa oqaatsit politikki aammalu oqaatsikkut pingaartitat ineriartorluarnissaatigut aqputissiuussinerit assigiinngitsut periarfissarsiuulluarniartussaassavagut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Tupaallaatigilarigaana aatsaannguaq ilinniartitaanermut naalakkersuisoq aamma oqaatsinut naalakkersuisoq oqaaseqarnermini kalaallisuinnaq oqaasillit eqqartornerani allaannginnami ilinniartikkuminaappaluttorujussuurtut nipeqartikkittit ordblindinut ilanngullugu taputartuullugu oqaatigigakku, neriuppunga paatsoorsimassallugu. Neriuppunga erseqqissaassuteqarfigilaassagit taanna aamma oqaaseq atorneqaqattaartoq ataasiinnarmik oqaaseqarneq, ataasiinnarmik oqaaseqarneq naammaqaaq pissutigalugu aamma taakkununnga naammappat nammineq toqqarsimagunikku aamma oqaatsit pisortatigoortuusut nunaminni atorniarunigit allamillu allamiut oqaasii atortussaangikkunigit nammineq aalajangissavaat, taannalu ilaa taakkununnga periarfissiinissaq pingaartillugu uanga ujartuisunga. Naalakkersuinikkut massakkut inatsiseqalerpugut erseqqaarissumik apeqquserneqartariaqanngitsumik taamaattumik ilinniartitaanermut naalakkersuisuugavit takorloorsinnaanerit kalaallisut, uanga kalaallisuinnaq oqalullunga ilinniagaqalersinnaanissara qaqugu takorloorpiuk, qanoq anguniagaqarpisi, qaqugu taamaattoqarsinnaanersoq, imaanngitsoq kalaallisuinnaq aamma oqaasilinnut kisianni aamma allamiut oqaasii oqalussinnaagaluarlugit periarfissaq taanna toqqagassaasutut isumaqarpunga pingaaruteqartoq. Apeqqutissama aappaat, Nunavut-mi uagut nallersuuttakkatsinni naggueqatitsinni naalakkersuisuusut taavani ersarissorujorujussuarmik oqaatsinut tunngatillugu politikkeqarput, apeqqutigerusuppara uani maani oqaatsinut tunngatillugu politikkipput ilusilersornerani isumasorsimanerisi aamma isumasiussamaarnerisi apeqqutigerusuppara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq, siullermik uani ajuusaarpunga paatsoortissimagukkit kisianni periarfissat assigiinngitsut misissorniarnani assersuutitut taasakka oqaatsit soorlu kalaallisuinnaq oqaaseqartut tassani paasiniarpatit qanoq ilinniartaanermi periarfissarsiuussinnaanerigut aatsaannguarlu aamma nassuiaatigalugu uanga nassuiaatigivara aamma qallunaatut oqalusinnaanngikkaanni ilaanni ilinniagaqarfinni assigiinngitsunut ingerlaqqinngitsoorsinnaaneq tamanna ilinniartitaanerup pilersaarusiornerani aqqinniartariaqartutut isigigakku aammalu aqqutissarsiuunniarlugu taanna. Taava tassunga assersuutigalugu ilanngukkusullugu misissortikkusullugulu aamma suliassiissutigivara ordblindit aamma atuarsinnaanngikkaluarlutik aamma ilinniagaqarnermi naammassisinaanissaat aamma anguniarlugu misissuutitsitsillunga, akuliutitinnianngilara oqaatsinut ataatsimik oqaaseqarnermut kisianni assersuutigiinnarpara ilinniagaqarfiup iluani arlaatigut periarfissiisoqartariaqarmat ilinniagarneq qanoq ilillugu naammassissanerlugu kalaallisuinnaq oqalulluni naammassiniaraanni taava taanna periarfissarsiuunneqartariaqarpoq.

Aamma inoqarpoq allanik taava atuarsinnaanani ilinniakkamik naammassiniartoqarpat aamma periarfissarsiuuttariaqarparput taanna atuarsinnaanngikkaluarluni ilinniakkaminnik naammassisinaanissaannut, tassani assersuutitut taanna tigugakku ajuusaarpunga taputartuussinerit. Taava Nunavut suleqatigineqarsimanersoq tassani nalunaarutigissavara Oqaasileriffimmiit taanna Nunavut qanoq iliorsimaneera aammalu qanoq periarfissaqartitsisimaneera inatsimillu qanoq sanasimaneerat Oqaasileriffimminngaanniit isumagineqarsimmat taanna aamma attavigissallugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Julianne Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Julianne Henningsen (IA)

Qujanaq, taassa nuannaarutigaarput naalackersuisut maani oqaatsinut politikkipissamut siunnersuut saqqummiuummassuk naak soorunami assortuussutaakannersinnaagaluarpoq.

Naalackersuisuusimasut una saqqumiussassarinikuuaat aammalu imatut nikisingaarnagu saqqummiuneqarpoq, kisianni erseqqissarusuppara siunnersuut januarikkunnili tusarniaassutigineqarmat naluneqanngereerpoq aammalu aallaavioreerluni kalaalit oqaasissa Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiulernissaat aammalu taasissutigineqareemat aamma taanna erseqqarittorujussuarmik naqissuserneqartariaqarpoq. Isumaqarpunga naalackersuisut uani saqqummiusseqqinnermini inuit tamarmik una inatsit taavalu oqaatsinik politikkip atugassarimmasuk akuutitsiniarnerat assorujussuaq qutsatissaasoq taava tassuunakkut qulakkiissagatsigu suliffeqarfiit innuttaasut una inatsit atorluarinnaaniassagatsigu iluatsinniassappatalu anguniakkat. Taamaattumik naalackersuisunut apeqqtigerusuppara arlaatigut pilersaarnersusi ukiuni aalajangersimasuni anguniagalersuinissami qanoq oqaatsitigut akuunerulersitsinissamut tunngatillugu aammalu aningaasatigut kingunerisassai aamma taakkua qulaajarneqartariaqarmata suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussat akornanni taanna naapeeqatigiiffiusariaqarmat neriuppunga aappassaaneerneqarnissaata tungaanut aamma taakkua ilanngullugit isumagineqarumaartut, qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq (IA)

Tassa taakkuupput ilaatigut aamma naalackersuisuninngaanniit qulaajarusutagut. Siullermik oqaatsinut politikkipissap uuma siunnersuutigineqarnerani suliffeqarfiit assigiinngitsut siunnersuutigineqarpoq ikinnerpaamik qulinik inuttallit oqaatsinik politikkipiliornissaat taavalu oqaatsinik politikkipiliornermini nammineq aamma taakkua akisussaaffigissagaat oqaatsinik tassani politikkipiliornermi pingaartitaminnik ilinniaqqittoqassappat nammineq akisussaaffigissallugu. Tassuuna akisssaaffiliinermi aningaasalersuutissat soorunami isumaqarpunga iluatsillugu aamma annertunerusumik misissuiffigissagigut tassa uani isiginiarneqarsimammat naalackersuisuninngaanniit pisussaaffiliineq tassalu oqaatsinut pikkorissarfimmuut pisussaaffiliisimaneq naammattutut isigineqarsimagaluarluni. Tassa taassuma oqaatsinut pikkorissarniartut pikkorissarfissaannik periarfissanik ineriartortitsuanermigut tamanna

naammassisinnaassagaa, Oqaatsinut Pikkorissarfik sapinngisamik nammineerluni ineriartortitsivoq oqaatsinut assigiinngitsunut ilinniartitsisinnaanermik periarfissarsiuussilluni.

Periarfissarsiuussinerillu taakkua assigiinngitsut atortut assigiinngitsut aamma atorlugit ineriartortinneqarpoq periarfissat massakkut atorneqarsinnaasut soorlu nutaaliaanerusut aamma atorlugit. Ullut 14-iinaat Sisimiuneeriarluni assersuutigalugu taanna kisiat aallaaviginagu kisianni aamma ineriartortinneqarluni ullut 14-it pikkorissariarluni aamma attaveqatigiinnikkut SMS-kut computerikkut atorlugit pikkorissarnerup taassumi suliffeqarfiup iluani ingerlanneqarsinnaaneranut periarfissarsiuussilluni.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, oqallinnermi soorunami tupinnangitsumik oqaatsit suut atorlugit ilinniartitseriaaseq ingerlanneqassanersoq aammalu ilinniarfiit suut oqaatsit iserfigissagaanni oqaatsit suut atorneqartariaqarnissaat pillugu tikinneqallattaavoq. Eqqaasitsissutigilaassavara namminersorneq pillugu inatsit, namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissummigut imatut ilaatigut imatut inassuteqarmat, qanoq iliuuseqartoqanngippat danskisut allamiulluunniit oqaasiinik allanik piginnaasaqannginnerup kalaallit nunaanni ilinniarsimassutsikkut katataaqqaneq kinguaattoqarneq sivitsortissavaa, oqaatsit ullumi politikki tamanna eqqarsaatigalugu aalajangersaavigisariaqarluni. Tassa ilinniartitaanermi kalaallisut oqaasillit arlariinnik oqaasillit eqqarsaatigalugit aamma oqaatsinik politikkiliornermut taakkua eqqumaffigineqartussaammata inatsisartunut eqqaasitsissutigaara.

Tulliuppoq inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Qujanaq, uani oqaqqissuunga pisortatigoortumik massakkut paragraf 20 naapertorlugu kalaallit oqaasii tassa pisortatigoortumik oqaasiupput. Massakkut sipaarniarnerup aqqani ingerlapput Naalakkersuisut suna tamaat sipaarniutigisaqattaarpaat, taavalu taanna oqaatsinut politikikkissaq eqqarsaatigalugu soorunami aamma aningaasanik naleqartussaammat, aningaasat qassit atorniarpisigit tassani. Annertusaaniarpsi? Imaluunniit massakkutut iinnassava? Massakkutut oqaatsigut taamatut akuerisaasimanerannik tunngatillugu pisortatigoortumik inerisaanerannut tunngatillugu suli suliassaq soorunami annertunerulissammat uani eqqarsaatiginngilakka qallunaatut oqaasillit naagga kalaallisut oqaasillit taakkua uanga eqqarsaatigivakka salliutinneqartariaqarmata. Ukiut arlallit tunullinneqaqattaartarnikuupput, taamaammat nuannarivara aamma oqariartuutit

taanna, ilinniartfinni assigiinngitsuni soorlu qallunaatut pikkorippallaarsimangippata taava karakterii taakkua immaqa nalilersuineranut tunngatillugu isinngitsoortartut massakut piginnaasai allat tassa sumununa ilinniarniartut. Assersuutigalugu sanasut taavatit qalipaasut taavatit immaqa taakkuninnga piginnaasanik qalaartut kisianni oqaasiinnartigut tassani aporfilerneqartut periarfissinneqalersut sulissutiginiarakku paasisinnaavara aamma taanna qularutigissanngilluinnaqqissaarpat Siumuminngaanniit tapersersorsorluarumaaripput, kisianni taakkua aningaasanut tunngatillugu paaserusuppara annertusaaniarpisi, imaluunniit naamik ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq, siullermik aningaasanut tunngatillugu akissutigilaassavara massakutut siunnersuutip siullermeerlugu oqaaluuserineqarnissaanut immikkut aningaasanik tassuuna naalakkersuisunit immikkut inissitsisoqarsimangimmat kisiannili uani periarfissanngorallartillugu nalileeqqinnermi soorunami tamanna eqqarsaatigineqassaaq suunuku nalilersuutit assigiinngitsut aningaasanik nassataqarnissaat soorunami pisariaqartitat naapertorlugu pisareersimaffigisussaavagut. Taamaammat uani isumaqarpunga pingaartitsinitsinni upernaamut kinguartinnissaanut periarfissaqarlualuta siunissami aningaasanut inatsimmi allangortitsisoqassagaluarpat taanna pingaartillugu aamma sallinneqartariaqartoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Inatsisissatut siunnersuummi naliginnaasumik oqaasertaliunneqartunut namminersortut sullissiviinut imaluunniit pisortat sullissiviinut aningaasanik kingoraartissinnaasai saqqummiunneqartunut ilaammata innersuussutigissavara.

Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Qujanaq. Ingerlatsivinni kalaallit oqaasii atugaanerit pillugu maannakkut oqallikkatta oqaatsit tunngaviusumik inatsimmi pisortatigoortuunerat aallaavigalugu oqaatsinut politikki eqqarsaatigalugu ingerlatsivinni tamani kalaallisut oqaatsitta atuutilersinnaanerit pillugu

Naalackersuisut suliniuteqarpat ? Inatsit tunngaviusoq piginnaatitsivoq inuiaqatigiit tamatta pisussaaffilerpaatigut taamaattumik siunissaq eqqarsaatigalugu qulit sinnerlugit sulisullik kisimik piuaffigineqaratik inuiaqatigiinni saaffiginniffigisartakkagut tamarmik pisussaaffilerneqartariaqarmata, siunissaq ungasinnerusoq aamma eqqarsaatigalugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq (IA)

Uani oqaatsinut politikkissami siunnersuummi suliffeqarfiit ikinnerpaamik qulinik inuttallit aammalu suliffeqarfiit pisussaaffilerannut aallaaviusoq isumaqarpunga tapersernartuusoq, tassa suliffeqarfiit oqaatsinut politikkissamik takutitsisinnaanerit taassuma takutittussaammagu suliffeqarfik ilumut piumassuseqartoq oqaatsinut politikki pingaartitsilluni aammalu ilumut tapersiisoq kalaallit oqaasii tassaasut nunatsinni oqaatsini pingaarnersaasut. Saniatigut suliffeqarfik allanik pisariaqartitsippat oqaatsini atuinermik aamma tassani takutittussaavaa nammineerluni oqaatsit suut nammineq aamma suliffimmi ingerlannerani oqaatsit suut pingaartillugit aammalu taakku akisussaaffigissallugit aamma suliffeqarfiup iluani ingerlanneqarnissaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Naja Petersen, Atassut.

Naja Petersen (A)

Qujanaq. Soqutigilerlugu ungasinngitsunnguakkut ilaatigut akissuteqarnermi eqqaagakkit naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut aamma ilinniagaqarsinnaaneraniq periarfissiuussinissamik siunnerfeqarsimasusi imaluunniit siunnerfeqarsimasutit. Nalunngisatsituut pikkorissaanerit ilaatigut ingerlanneqartarnikuupput naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsunut pikkorissaanerit, taava qularinngilara pikkorissaasarnerni ersarissunik ilaatigut takussutissanik aallaavissanik peqalereersimassasoq aallartiffiusinnaasunik. Qanitut pilersaaruteqarpi ilinniartitsinissaq qanoq isikkoqartumik ingerlanneqarnissaanut naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut eqqarsaatigalugit ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Tassa oqaluuserineqartup uuma avataaniikkaluartoq kisianni nammineerlunga assersuutitut taareerakku soorunami pisussaavunga aamma tassunga nassuiaateqalaassallunga. Massakut ilinniartitaanermut politikkip aammalu ilinniartitaanermut pilersaarutip isiginerani takusinnaasakka naapertorlugit periarfissaqarsinnaanerusut tassuuna maluginiarsimavakka aammalu taanna qanoq aqutissiuunnissaa aatsaat massakut misissortilerpara qanoq aqutissiuussissaagut ilumut atuarsinnaangikkaluarluni soraarummersinnaanermut periarfissamik. Taannalu piareeriarpat aamma pisariaqartitsineq naapertorlugu immersorneqarnissaanut tusarniaassutigineqarnissaanullu piareeriarpat taanna saqqummiukkumaarpara.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Oqaatsinut politikklassaq neriulluarfigisorujussuuarput tamatta qularnanngilaq aamma partiini tamani aamma neriuppugut taassuma suliarneqarnerani taamaallaat aallaavineqarpallaarnaveersaassasoq kalaallisut oqaaseqanngitsunut qanoq taanna suliniutigeqarsinnaanera. Inatsit una atulersinneqarmat kalaallisut oqaaseqartunut aammalu taanna uagut kalaallisut oqaaseqartuusugut qitiutilluta suliaq ingerlanneqassasoq politikkeqartoqassasoq ersarissumik akulerutsitsinissamat. Kalaallit oqaasiisa katersuuffiginissaat pingaaruteqarmat aamma ilaqutariinnut aamma siunnersuutaasinnaasut suliffeqarnermi naalakkersuinermi ilinniartitaanermi allaffissornermi pisorta qarfinni tamani atuuttuni politikklassaq tassaassasoq sinaakkusiisusaaq tikkuussisuusussaaq qanoq iliortoqarsinnaaneranut, taanna neriuppunga tamatta ataatsimoorfigalugu piimaaripput. Aammalu ersissutigisariaqanngilaq sakkortugaluarpat ajunngilaq tassa ersarissumik isummernertut aamma taaneqartariaqarmat ersarissumik isummerneq avataaningaanersunik paatsuunganangitsumik atorneqarnissaa aamma atorneqassamat aammalu tulluarsarfiginissaanut paatsuunganatik inissisimanissaat anguneqarsinnaammat. Aatsaannguaq oqaravit naalakkersuisuusimasut suliarisimasaat saqqummiutiinnarsimallugu kingornutiinnarsimagissi

apeqqutigerusuppara isumaliutersuuteqarsimannginnersusi suut arlaatigut
pitsangorsaataasinnaanersut imaluunnit kingornutiinnaavissorlugu kingorgussimavisiuk ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Naalakkersuisoq (IA)

Siullermik oqaaserisannut tapersissavakkit, isumaqarpunga nalilersuilluarnitsinni aamma taakkua
pingaartuusut aammalu taakku assortuussutiginatigit, oqaatsinut politikkissap soorunami imatut
isikkoqarluni siunnersuutigineqarnerani tunngaviatigut isumaqatigalugu kisiannili ilumut uagut
Naalakkersuisuni isumaliuutitsinni pingaartut tassaapput piumasaaqatitsinni sinaakkutissat qanoq
ittut ikkutissavagut, piumasaaqatit suliffeqarfiit assersuutigalugu piumasaaqatigut
naammassingippatigit taava qanoq iliussaagut, taanna suli isumaqarpunga suli
immersorsinnaallugu aammalu suli isummersorfigisinnaallugu qanoq immaqartariaqarnersoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Oqaatsigut pillugit tunngaviumik namminersulernitta pisussaaffilerpaatigut inuiaqatigiit tamatta
aamma suliffeqarfiit nunatsinniittut tamaasa eqqarsaatigalugit. Siullermik apeqquteqarninni
apeqqutigisara nunatsinni suliffeqarfinnut tamanut atuuttumik apequtaatinnagu qulit ataallugu
sulisoqaraluarpataluunniit naalakkersuisut takorluugaqarpat anguniagaqarnissaminnut ? Inatsit
tunngavisoq piginnaatitsereermat nunatsinni suliffeqarfinnut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqallinneq taamaanga killippoq, kaaviiiaalerpugut aamma ataatsimiitsitaliami suliarineqarnissaa
annertoorujussuarmik massakut oqaaserineqartut maanngaanniit tunngavigalugit
ingerlalluarnissaanik isumaqarnarmat massakut oqaaseqartut nutaavinnik apeqquteqarlutik
isumaliutissiisumik saqqummiussaqaarnissaat kaammattuutigissavara.

Bitten Høegh-Dam, Siumut.

Bitten Høegh-Dam (S)

Unaana apeqqutigerusukkaluariga naalackersuisut suliffeqarfissinni ilissi oqaatsitigut suna politikkerinerissi ?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Utoqqatserpunga naalackersuisunut ilaasortap Jens Emanuelsen-ip, Siumut apeqquteqaataa siulleq imaluunniit oqaaseqaataa oqaaseqarfigerusukkuniuk soorunami massakut Bitten Høegh-Dam oqaasiinut ilanngullugu oqaaseqarfīgissagaa naatsorsuutigaara.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq (IA)

Siullermik Jens Immanuelsen, Siumut apeqqutaanut tassa suliffeqarfiit qulit inorlugit sulisullik killiliisimanermut pingaarnerpaatut imatut paasivara, suliffeqarfiit taamatut pikkorissaanissamik aammalu pisussaaffiliinissamik soorunami amerlassutsit tassani killeqartariaqarmata. Kisiannili uku qulit ataallugit tassani naligninnaasumik oqaatsinut politikki taakkununnga nuna tamakkerlugu politikkiusoq taakkununnga atuutikkuminarnerulluni, kisianni suliffeqarfik qulit sinnerlugu suliffeqarfik tassaavoq inuit arlaqartut suliffeqarfiat taamaalillunilu oqatoqatigiinnermi aammalu pilersaarusoqatigiinnermi imminut paaseqatigiillutik suliffīgissinnaasaat taamaattumik taakku politikkeqarnissaat pingaartinneqarpoq.

Taava Bitten Høegh-Dam-ip apeqqutaanut, naalackersuisutut suliffeqarfik piviuk ? Ja, tassani inatsimmi soorunami tassani aamma atuuppoq, pisortatigut kalaallit oqaasiisa Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiunerat manna suliffeqarfik pisortatigoortumik suliffiivoq soorunami aamma tassani kalaallisut oqaasii pisortatigoortumik taava naqissuserneqarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Arlaleriarlugu aamma oqaatigineqarami inatsisip taassuma atuutsinneqartup taavalu qulit sinnerlugit sulisuusut kalaallit oqaasiinik politikki malinngikkunikku qanoq iliortoqarsinnaaneranut oqallinneq aamma sangullattaarmat pineqaatissiinissamat qanoq iliortoqarsinnaanera isumaqarpunga ersissutigisariaqanngikkippat. Erseqqarittumik nunatsinni oqaatsitigut politikkeqalerpat isumaqarpunga aamma uagut inuiaqatigiit tamatta nuannaarutigalugu pigissagippat aammalu katersuuffigissallutigulu kalaallit oqaasii katersuuffiussasut. Ullaap tungaajuna paasiniaagama Oqaatsinik Pikkorissarfimmut paasigakku, imatut paasisaqarama oqaatsit Kalaallit Nunaanni oqaatsit pisortatigoortumik oqaasiulernissaanut oqallinnerup pitsaasumik kinguneqarnera takussutissartaqartoq tassalu qallunaatuinnaq oqaaseqartuusut kalaallisut ilinniarusullutik saaffiginnittartut amerleriaateqarsimasut, misigisimagamikku nunatsinni inatsisit atuutilivilersaq pisussaaffiliisussanngortoq tulluarsaaqataaffigerusullugu peqataarrattut. Taamaattumik uanga ersissutigivallaanngilara killiliisussasooq kisiannili periarfissiissasooq nutaamillu aqutissiuissuussasooq aamma kaammattuutigerusuppara taanna tunngavigalugu avataaninngaanneersunik suli kajumilersitsinerulernissamik aqutissiuuseqataajumaartumik suleqatigiissasugut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisooq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisooq (IA)

Tassuuna isumaqatigaakkit, tassuunalu aamma suleqatiinnissarput aamma qularnanngilaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tulliuppoq Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Qujanaq siulittaasooq. Naalakkersuisooq ilaatigut oqalunnermini oqaatigivaa kalaallisuinnaq oqaasillik ilinniartitaanerat qularnanngitsoq suli ukiut arlallit ingerlaqqaassasooq taanna akueriuminaappoq taamatut oqariartuuteqarnek, pissutigalugu tassa massakut inatsit atulereerpoq imaanngilaq oqaluinnarluta atussagippat oqaatsit pillugit politikki. Kisianni aamma ilinniartitaanermut allaffissornerput ulluinnarni ingerlatsinermut tunngasuniippoq taamaammat kaammattorniarpakkit kinguartinna iluatsillugu aamma kalaallisuinnaq oqaasillit

ilinniartitaanerannut tunngasunik politikkiluussasut Naalakkersuisut. Utaqqisinnaanngilarput ukiut arlallit pisortatigoortumik inatsisinnngoreerpoq taava massakut suliarisariaqarparput aamma pisariaqassappat upernaamut aappassaaneerpeqarnissaa immaq kinguartinneqartariaqassaaq, inuiaqatigiinnut annertuumik attuimmat sukumiisumik suliarisariaqarparput tuaviorusunnaraluarpoq kisianni aamma imak tuaviorniartigissanngilagut ilaatigut qarsupilluta suliaralugu. Taamaammat kaammattuutiginiarpara ilinniartitaaneranut tunngasut pingaartumik kalaallisuinnaq oqaatsit eqqarsaatigalugit politikkiluornissaq tassani aamma sinaakkuserneqassasoq pitsaasumik, qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ilinniartitaaneranut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut Ilinniartitaaneranut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Ilinniartitaaneranut pilersaarusianni ilinniartitaaneramilu anguniagassami soorunami taanna immikkut inatsisaavoq taannalu aamma qaqugu qanorlu naammassinissaa soorunami neriorsuutigisinnaannginnakku ulloq una naammassissallugu. Kisianni taavara sivisusinnaasoq. Kisianni isumaqarpunga oqaatsinut politikki naammassineqarluarsinnaasoq saniatigut aamma allat naatsorsuutigalugit aamma inatsisissat allat aamma soorunami malinnaatinneqassasut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq, oqaatsit pillugu politikkimut inatsisissami siullermeerinermit inatsisissatut siunnersuummi siullermeerinninneq tamaanga killeqarpoq. Kulturimut ataatsimiitsitaliamut ingerlateqqinneqarnissaa amerlanerusunit inassutigineqarpoq aamma tassani piffissaqarpoq upernaap tungaanut sulinissaminnut. Soorunami una oqaatigineqartut inatsisissap siunnersuut sinaakkutissatut isigisariaqarpat allarpassuarnik malitseqartussaammat aamma allanik qissimigaqarluni suliareqqinneqartussaasoq, Siullermik inatsisartut suleriaatsitsinni aalajangersakkat aappassaattut namminersoneq pillugu inatsit pingajussaattut sulianik ingerlatsinermit inatsit kiisalu aamma nuna avannarliit oqaatsit pillugit isumaqatigiissutaat aamma inatsit tunngaviumi qanorluunniit oqaaseqarsinnaatitaaneq innimigisassaqarpugut aamma soorunami suliap uuma ingerlaqqineranut minnerunngitsumik naalagaaffiit peqatigiit race pillugu, tassa ammit qalipaataat pillugu assiginngissitsinermit isumaqatigiissutaat, tamakkuusussaapput

ataatsimiitsitaliap Naalakkersuisunut ilaasortat suliaqaqqinnerminni
qisimigaanngitsuugassanngisaat.